

בעניין:

העותרים:

עויי ב"כ עוה"ז עותן בן דור ו/או ד"ר יובל לבנת
מהתוכנית לזכויות פליטים
הפקולטה למשפטים, אוניברסיטת תל אביב
רמת אביב, תל אביב 69978
טל: 03-6405264, פקס: 03-6407422

- נ ג ד -

המשיבים:

עויי ב"כ עוה"ז עפר בר-און ו/או ליטל בראשות ואח'
שבייט בר-און גלאון צין יגור ושות' עורכי-דין
"מגדל סונול", דורך מנחים בגין 52, תל-אביב, 67137
טל: 03-7912800 ; פקס: 03-7912801

2. משרד החינוך

עויי פרקליטות מחוז דרום (אזור ח)
רחוב התקווה 4, קריית הממשלה, באר שבע

תגובה מטעם המשיבה 1 לעתירה מנהלית

בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד מיום 20.7.2011, מתכבד בזאת המשיבה 1 (להלן גם: "העירייה" או "עיריית אילת"), להגיש תגובה לעתירה שבכותרת:
בית המשפט הנכבד يتבקש לדוחות את העתירה ולהשיט על העותרים הוצאות תגובה זו.

פתח דבר

ענייןיה של עתירה זו בדרישת העותרים – אזרחי סודן שהסתננו לישראל ושוחים בה בניגוד לדין באופן זמני, וכי שכמהו של רצון-טוב לא נכלאו במתקני כליאה שונים אלא קיבלו אישורים זמינים לביקור בישראל עד לחזרתם לארצם – לקבל את אותן הזכויות החברתיות והכלכליות שמקבלים אזרחי מדינת ישראל, ובכלל זה הזכות להשתלב בתוך מסגרות החינוך והקיימות בישראל.

עם כל האמפתיה למסתננים הטודניים ולילדיהם, דרישתם של העותרים הינה חסרת כל בסיס, אינה מעשית והיא משוללת כל היגיון. העותרים המסתננים אינם אזרחי מדינת ישראל, אינם עתידיים להיות אזרחי מדינת ישראל ושהותם בגבולות המדינה הינה זמנית בלבד. העובדה שביום 11.7.2011 זכתה דרום סודן (היא ארץ מוצאים של העותרים) בעצמאות ואין עוד מניעה אובייקטיבית بعد העותרים לחזור לארצם מדגישה ביתר-שאת את זミニות שהייתה בישראל.

זאת ועוד, הפורים בין י领导干部 המסתננים לבין י领导干部 ישראל, פור שפה, פור תרבויות, פור אקדמיים ועוד, הם פורמים עצומים, במקרים ובירם אלו פורמים שאינם ניתנים לגישור, אינם אפשריים שילוב אמיתי של י领导干部 המסתננים במסגרות החינוכיות הקיימות ומחיבים יצירות מסגרות חינוכית נפרדת תומכת ומקדמת עבורות, לפי צרכיהם ויכולותיהם בנסיבות אלה לא ניתן לקיים שיח של זכויות סביבה הזכות לשוויון כאשר השוויון הנדרש הוא בין שונים ולא בין שווים.

לא ברור כלל אייזו תועלת תצמץ לעוטרים או למדינת ישראל ורשותה משילוב י领导干部 המסתננים הסודניים השוהים בישראל באופן זמני במסגרות החינוכיות הקיימות בישראל. מסגרות חינוכיות אלה יעדן להசיר את י领导干部 ישראל לחינוך בישראל, יעדים שאין להם דבר וחזי-דבר עם שהותם הזמנית של העוטרים בארץ.

חוותה של מדינת ישראל, ובכלל זה עירית אילית לפני המסתננים הסודניים היא לכל היוטר חובה הומניטרית. מדינת ישראל ורשותה מחויבות לדאוג לשיפור צרכיהם הבסיסיים של המסתננים הסודנייםอลם בה בעת רשותה המדינה ואף חייבות לשמור על צביונה הלאומי, על הרכבה הדמוגרפי ועל מכלול אינטראטיבים אחרים הנוגעים להבטחת ריבונותה וביטחונה.

כך פועל המש��בים במרקחה זה. קיבוץ אילות הקים עבור המסתננים הסודניים כפר נופש בקיבוץ אילות בו שוחות כיום כ-300 משפחות של מסתננים מסודן ואריתריאה. במקביל, ובשיתוף פעולה עם עיריית אילית חדשה פעלותו של בית ספר "נוּפָה אַילּוֹת" בקיבוץ אילות, שבו זוכים י领导干部 העוטרים לקבל שירות חינוך טובים ורואויים, לפי כל צרכיהם ויכולותיהם, באמצעות צוות מורים המעניק להם בנוסף להוראה מקצועית מקובלת גם טיפול אישי ומסורת, יחס אישי וחום משפחתי, והוא עושה לא-פחחות מאשר 'עובדת-קודש' מסורת ומקצועית עם הילדים האלה.

ניסיונות של העוטרים לצבע את המסגרת החינוכית המופלאה שהוקמה במיוחד עבורם ולטובתם בצעדים של גזענות ואפליה על רקע צבע עור היא מקוממת מאוד ולא ניתן שלא לראות בה אלא כפיפות טובה בוטה.

לא עקרון השוויון הוא שעומד בבסיס העתירה דן כי אם רצונם וניסיונות של העוטרים לכפות עצם על מדינת ישראל, לדוש זכות בלתי-קיימת להיטמע בחברה הישראלית וליצור מצב אשר יקשה על המדינה ורשותה להחזיר אותן הארץ, וכל זאת באמצעות הפליה וגזענות. אל לו לבית משפט לחתת יד להתנהגות זו של העוטרים.

על כוונתם האמיתית של העוטרים ניתן ללמידה בין היתר מהמצגים המטעים המוצגים בעתירה ביחס לבית הספר "נוּפָה אַילּוֹת" ולתנאים השוררים בו בכivel. כפי שיובהיר להלן, בית הספר "נוּפָה אַילּוֹת" הינו דוגמא ומופת למוסד חינוכי ומודל ראוי לחיקוי בבתי ספר רבים בישראל והציגו כמוסך מזנוח ונטוש אינה אלא הטעיה מכוננת של בית-המשפט הנכבד. מן הטעם הזה בלבד דין העתירה להידחות על הסוף שכן על המבוקש סעד מבית משפט להגיעה בידים נקיות.

להלן נמדו על הדברים דבר דבר על אופניו.

כל ההדגשות במובאות להלן אין במקור אלא אם נאמר אחרת במפורש.

א. העוטרים הם מסתננים השוהים בישראל בינוי לדין באופן זמני בלבד

1. ככל אורך העתירה מוצגים העוטרים כ"մבקשי מקלט" בעלי רישון ישיבה בישראל (ראה סעיפים 15-1 בעתירה, וכדוגמא בלבד: "העתירה 1, הגבי אטווש מאג'ן מאנג'אן היא מבקשת מקלט בישראל ולה דישין ישינה שניתן לה מכוח סעיף 2(א)(5) לחוק הבנישה לישראל". הצגה זו של הדברים היא מטעה שכן העוטרים אינם בעלי רישון ישיבה בישראל ולא בצד לא צורפו רישיונותיהם לעתירה. בנוסף, לא הוכח כלל כי העוטרים אכן הגיעו בקשה לקבל מעמד של "פליטים" וממילא הם אינם יכולים לקבל מעמד של "פליטים" בישראל. נברא דברנו להלן.

- בשנת 1951 נחתמה האמנה הבין-לאומית בדבר מעמדם של פליטים (להלן: "האמנה"), שנועזה להבטיחו כי אנשים הנרדפים במדינות מושבעם על רകע געם, דתם, אזרחותם, דעותיהם הפוליטיות או השתייכותם לקבוצה חברתית מסוימת יוכלו לקבל מקלט במדינות אחרות. ישראל חתומה על אמנה זו ועל הפורטוקול הנוסף שלה.¹
- פליטים מכוח האמנה הם אנשים הנרדפים מלחמת געם, דתם, לאומיותם, או השקפות הפוליטיות וחושם לחייהם אם יחזרו לארצם. לאנשים אלו ניתנת הכרה **איןדייביזואלית כפליטים** והם זכאים לקבל מעמד של "פליט".²
- פרט ל"פליטים" מכוח האמנה קיים גם מעמד של "פליטים הומניטריים" וכאשר מתחוללים משבטים קשים במדינה מסויימת כגון מלחה, רعب, מצור ותושים מהמדינה הבורח מארצם וחושם לחזור אליה זכאים הנמלטים לקבל "הגנה מבוצתית" במדינות אחרות **ברוח האמנה**³ מדינות רבות עתרו לבקשת של נציגות האו"ם לפלייטים⁴ ונותנות **הגנה מבוצתית זמנית לפלייטים הומניטריים** אלו.⁵
- מבקש מקלט הוא אדם שנמלט מארצו למדינה אחרת, והוא מבקש מדינה זו הגנה. במדינה שהגיע אליה מעמדו נבחן: האם הוא זכאי למעמד של פליט או שאינו זכאי למעמד זהה? אם אינו זכאי – יגורש. אך שתתקבל החלטה בעניינו, הוא מוגדר כ"מבקש מקלט".
- מבקשי מקלט מסוון, וביניהם העתרים, אינם נחביבים "פליטים" מכוח האמנה ולא "פליטים הומניטריים", באשר אין הם ממלאים אחר התנאים לקבלת מעמד כאמור. מדינת ישראל אינה מעוניינה בהם מעמד של פלייטים, הן מחמת היוטם נתיניהם של מדינה עוינית⁶ והן מחמת העובדה שהם הגיעו לישראל ממצרים, בה לא נשפה סכנה לחייהם.
- בשנת 2002 גיבש המשנה ליועץ המשפטיא לממשלה את "נווה הסדרת הטיפול במבקשי מקלט בישראל", נוהל אשר עודכן בפברואר 2005. סעיף 6 ל"נווה הסדרת הטיפול במבקשי מקלט בישראל" (להלן: "הנווה") קובע כי:
- "מדינת ישראל שומרת לעצמה את הזכות שלא לקלוט בישראל ולא להעניק אשורת שהייה בישראל לנtíni מדינות אויב או מדינות עויניות – כפי שייקבעו מעת לעת על-ידי הרשות המוסמכות [...] שאלות שחוורם בעבודות תיבחן בכל מקרה לגופו, בהתאם לנסיבות, על-פי שיקולי ביטחון. ישראל מעריכה את הוודעת הנציגות כי עד להסזר פוליטי כולל באזוריינו יעשה על-ידה כל מאץ למצוא לפלייטים ארץ מקלט במדינה אחרת."**
- סודן שהיא מדינה ערבית, נחשבת ל"מדינה עוינית", בין היתר מן הטעמים שיש בה ריכוז גבוה של פיעלי טרור (בעיקר מארגוני אלקאעידה וחמאס) והוא משמש כzieן להעברת אמצעי לחימה מאיראן לעזה. ראו בהקשר זה את דבריה של עו"ד יוכי גנסין, הממונה על מחלקת הbag'רים במשרד המשפטים בשנת 2008, בכנס על מדיניות הפליטים של ישראל שנערך בשנת 2008 באוניברסיטת תל אביב:⁷
- "דרך הגבול המצרי ישנה תופעה המונית של מסתננים. תנועה זו היא תנועה של אנשים, אך גם של בילוי נשך וחומר נפץ. גם מחלבים מבוקשים מרצעת עזה אשר מנצלים גבול זה להסתנויות לישראל במקומות להסתנן דרך גבול המוגדר בין ישראל לרצועת עזה, וגם טוחרי סמים וכו' עוברים דרך גבול זה. ישראל ת策רך לעמוד בעתיד, כמו שעמדה בעבר, מול מסתננים העושים שימוש בגבול זה למטרות טרור. לארגוני טרור אלה ישם בסיסים באפריקה, כולל בסודן ובסומליה, והם יכולים לעשות

¹ אורי טל, "מסתננים ומבקשי מקלט מסוון בישראל", מרכז המחקר והמידע של הכנסת, הוגש לוועדות הפנים והגנת הסביבה ונכתב ביום 19.6.2007, בעמ" 2 (להלן: "מסתננים ומבקשי מקלט מסוון בישראל").

² שם.

³ ברוח האמנה ולא מכוח האמנה.

⁴ נציגות האו"ם לפלייטים היא הזורע של האו"ם העוסקת בנושא פלייטים. נציגות משרד בישראלי הנקרא: נציגות האו"ם לפלייטים בישראל.

⁵ TPS - Temporary Protected Status

⁶ מסתננים ומבקשי מקלט מסוון בישראל, עיליל הייש 1, בעמ" 2.

⁷ דברים אלה הובאו במאמריו של איתמר מן "פליטים" מפתח 1 (תש"ע, 2010) בעמ" 164-165.

שימושו בגבול זה כדי להיכנס ללביה של ישראל ושל אזרחיו ישראלי, ועל ישראל להשתמש באמצעות מניעה שונות נגד סכנה זו. זה המצב הנוכחי בגבול הדורמי. הפרסים בין זכויות ישראל לבתוחן לבין החובות הבינלאומיות של מדינות יזועים היטב. ישראל פועלת בהתאם לחובותיה הבינלאומיות במלואן. אך אל להן לחובות אלו לבוא על חשבון זכויותיה של ישראל לביטחון. לפי גורמי המודיעין ישנו פוטנציאל עצום לשיכון ביטחוני, הנובע מנטיגות אויב החודרים לישראל דרך מדינות אויב, סורן, סומליה, ומדינות אחרות שהן מדינות אויב, מדינות שהן עיינות לישראל, שהן ישנים בסיסיALKUDIA וHAMAS. דרכן תנעת הסתננות מסיבית זו יכולה להיות הסתננות מדינות אויב עם מטרות טרוריסטיות. תשתיית טרוריסטית זו מזיקה בתוכה סיון ביטחוני עצום לביטחונה של ישראל. זה גם סיכון לריבונותה של ישראל.”

מסלול הבהיר אמצעי לחימה מאיראן דרכן סוזן לעזה מתוך פרסום רשמי באתר של השירות הביטחוני הכללי מאי 2011 מצורף לתגובה זו ומסומן נספח א'.

9. מאחר וסודן נחשבת “מדינה עונתית” ישראל אינה מעניקה מעמד של “פליט” לבקשת מקלט מסודן. עד היום, לא קיבל לפי מיטב ידיעתה של המשיבה 1 אף מבקש מקלט מסודן מעמד של פליט בישראל.” סעיף 6 לנוהל הוא למעשה פשרה בין אי-רצונה של מדינת ישראל להעניק מעמד של “פליטים” לבקשת מקלט מארצות אויב וארצאות עיינות לבין מהחייבתה לקלוט פליטים לפי האמנה.

10. סיבה נוספת לכך שהMASTERNS הסודניים אינם יכולים לקבל מעמד של “פליט” בישראל היא העובדה שהגיעו לישראל ממצרים, שם לא נשקפה להם סכנה, ודאי לא סכנת-חיים. מבקש מקלט זכאי לבקשת מקלט רק במדינה אליה הוא נמלט, כאשר כלל המשפט הבינלאומי מכיר בזכותה של מדינה להחויר מבקשי מקלט שהסתננו למדינה אל “ארץ המקלט הראשונה”, שדרך עברו מדינות מוצאים. בעניינו, “ארץ המקלט הראשונה” אליה הגיעו הסודניים היא מצרים. המעבר של הMASTERNS הסודניים מצרים לישראל אינו נובע מחשש לחיהם אלא מתקומות כי בישראל יזכו לחiams טובים יותר מלאה, להarnessה טובה יותר ול מגוון זכויות חברתיות רחבות מאשר במצרים. ראה לעניין זה פסק דין של כב' השופטת מ' נאור בבג"ץ 212/08 מוקד סיוע לעובדים זרים נ' שירות בת ה涩ור (ນບວ, 6.2.2008).

“בשנת 2006 נתפסו בישראל למעלה מ-700 אנשים שנכנסו לישראל שלא בחוק דרכן גבול מצרים. בשנת 2007 נתפסו בארץ כבר למעלה מ-4,900 אנשים שנכנסו שלא בחוק בדרכן זו. מרביתם - תושבי מדינות אפריקה השונות. בשבועות האחרונים קצב הכניסה עמד על כ-200 אנשים לשבוע. בכל הידע למדינה עיקר תופעת הכניסה שלא בדין מצרים יסודה במוגעים של שיפור תנאי החיים של הנכנסים לישראל, לישראל, בידוע, גבול יבשתי אורך יחסית ובולט מגודר עם יבשת אפריקה. משכך מהויה היא - לטענת המדינה - מקור משיכה מרכזי לדובים המבקשים לשפר את תנאי חייהם. אין מדובר בעיקרו של דבר, כך לדברי המדינה, בתופעה של מבקשי מקלט מדיני כי אם בתופעה שעיקרה רצונם של הנכנסים שלא כדי לשפר את תנאי חייהם. המדינה מביאה על כך שפותחות משליש מהנכנסים הם תושבי חבל דארפור שבсудאן. גם בקרבת מי שמוצאים מdarpor יש המחזיקים כבר בתעודת פליט שניתנה להם במצרים, דהיינו הם לכוארה אינם נתונים בסכנה אך בכל זאת הם הגיעו ארץ.”

⁸MASTERNS ומבקשי מקלט מסודן בישראל, לעיל ה"ש 1, עמى 5 בה"ש 18: עIID שרה שאל, הלשכה המשפטית במשרד הפנים, שירות טלפון, 18 ביוני 2007. וכן מפורטוקול ישיבת הוועדה לבחינת בעיות העובדים הזרים, 25 בדצמבר 2006. ראה גם את האמור בעמ" 3 ATI וויסבלאי “ילדים סודנים המבקשים מקלט בישראל” (מרכז המחקר והמידע של הכנסת ישראל, הוגש לוועדה לזכויות הילד, נכתב ביום 18.6.2007) בה"ש 5: עIID עפרה פרידמן, יו"ר הוועדה המייעצת לענייני פליטים, משרד הפנים, שירות טלפון, 14 ביוני 2007 (להלן: “ילדים סודנים המבקשים מקלט בישראל”).

⁹ גלעד נתן “מעודדים של מבקשי מקלט מסודן” (מרכז המחקר והמידע של הכנסת ישראל, נכתב ביום 20.12.2006. עמ" 5: מר מיקי בבל, נציג האו"ם לפליטים בישראל, שירות טלפון, 20 בדצמבר 2006. מתוך: מרכז המחקר והמידע של הכנסת, “מעודדים של מבקשי מקלט מסודן”, כתבה: גלעד נתן, 20 בדצמבר 2006.

11. مكان, כי העותרים אינה "פליטים" ואינם יכולים לעמוד של פליט¹⁰ יודגש עוד בעניין זה, כי ביום 2011.7.9 זכתה מדינת סודן, היא אرض מוצאת של העותרים, לעצמאות וביום 2011.7.14 אף הצטופה דרום סודן למדינות החברות באומות.¹¹ ועוד: אפילו הם העותרים בעלי מעמד של פליטים, כאמור הם אינם בעלי מעמד זהה, מילא החל מיום 2011.7.9 הם אינם פליטים עוד (לא הומוניטאריים ולא מכוח האמנה) שהרי אין עוד חשש לחיהם בארץ מוצאים ואני כל מנעה אובייקטיבית כי ישובו אליה.
12. היות שהעותרים אינם פליטים, ישיבותם בארץ ישראל אינה מכוח אמנה כזו או אחרת אלא על פי חוק הכניסה לישראל, תש"יב 1952 ("חוק הכניסה לישראל"). סעיף 1 לחוק הכניסה לישראל קובע כי:
- "(א) מי שאינו אזרח ישראלי, תהיה כניסה לישראל על פי אישרתו עולה או על פי אישרתה לפי חוק זה.
- (ב) מי שאינו אזרח ישראלי או בעל אישרתו עולה או תעודה עולה, תהיה ישיבתו בישראל על פי רשותו ישיבה לפי חוק זה."
13. סעיף 2 לחוק הכניסה לישראל קובע:
- "(א) שר הפנים רשאי לתת –
- (1) אישר ורשות לישיבת מעבר – עד לחמשה ימים;
 - (2) אישר ורשות לישיבת ביקור – עד לשולשה ימים;
 - (3) אישר ורשות לישיבת ארעי – עד לשולש שנים;
 - (4) אישר ורשות לישיבת קבוע;
- (5) רשות זמני לישיבת ביקור למי שנמצא בישראל בלי רשותו ישיבה ונition עלי צו הרחקה – עד ליציאתו מישראל או הרחקתו ממנו".
14. עניינו, על פי הנטען בעתרה (סעיפים 15-1 בעתרה) מחזיקים העותרים ב"רישון זמני לישיבת ביקור" מכוח סעיף 2(א)(5) לחוק הכניסה לישראל. אך עתה לא כורפו הרישיונות הנטענים ולא בדורם כלל כי הרישיונות שניתנו לעותרים, אם בכלל, עודם בתוקף ולא הוכח כלל על-ידי העותרים בכל דרך אחרת, לרבות לא בתצהיריהם של העותרים עצמם, מה טיבם ותוקפם של רישיונות אלה.
- יוער בהקשר זה, כי על פי סעיף 3 לחוק הכניסה לישראל, תש"יב-1952 (להלן: "חוק הכניסה לישראל") לא ניתן להאריך "רישון זמני לישיבת ביקור". סעיף 3 לחוק הכניסה לישראל קובע כאמור:
- "(א) שר הפנים רשאי להאריך –
- (1) רשות לישיבת מעבר, ובבגד שסץ – כל תקופות ההארכה לא יעלה על עשרה ימים;
 - (2) רשות לישיבת ביקור, ובבגד שסץ – כל תקופות ההארכה לא יעלה על שנתיים;
 - (3) רשות לישיבת ארעי, ובבגד שתקופת כל הארכה לא תעלה על שנתיים".
15. סעיף 3 לחוק הכניסה לישראל אינו דין בהארכה של רישון זמני לישיבת ביקור, ומכך ניתן למסוד כי רישון שכזה כלל אינו ניתן להארכה. אפילו היה ניתן רשות זמני כאמור להארכה, מכל מקום כל תקופות ההארכה לא יכולות היו במצטבר לעלות על שנתיים מאז תחילת הנפקת הרשותה של רשותות אלה של העותרים, המעידים על עצם בתצהיריהם כי תקופת שהותם בארץ עולה על שנתיים. לפיכך, ככל שפקיע רישיונות של העותרים לא ניתן בשום מקרה להארכו.
16. זאת ועוד, מלשון סעיף 2(א)(5) לחוק הכניסה לישראל עולה, כי רשות זמני בלבך ומטרתו למשה לאפשר למקבלו לשחות בישראל עד ליציאתו ממנה מבלי שייעצר וכיכלא.
17. בהקשר זה, נפנה גם לשונו הברורה של סעיף 13 לחוק הכניסה לישראל הקובע כי:
- "(א) מי שאינו אזרח ישראלי או עולה לפי חוק השבות, תש"י-1950, ונמצא

¹⁰ ילדים סודנים המבקשים מקלט בישראל, לעיל הייש, 8, עמ' 3.

¹¹ אתרynet-ידיעות אחרונות : <http://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-4092892.00.html> כפי שנצפה ביום 26.7.2011.

בישראל, בלי רישיון ישיבה (בחקוק זה – שווה שלא כדין), יורחך מישראל בהזום האפשרי אלא אם כן יצא מרצונו קוותם לבן.

18. כאן המקום לצין, כי בטרם ניתן למסתננים הסודניים "רישיון זמני לשיבת ביקור בישראל", היו המסתננים נעצרים ונכלאים במתקני כליאה כגון "סהרכונים" או "קציעות" (תחילה לפי חוק הכניסה לישראל, אח"כ משנת 2006 לפי החוק למניעת הסתננות, התש"י-ד' 1954) עד להרחקתם מישראל. אולם, עקב הגידול בתופעה ומצוקת המקום במתקנים אלו, הוחלט על הענקת "רישיון זמני לשיבת ביקור" ¹¹ **חלופת מעצר עד להרחקתם מישראל.**¹²

19. ויובהר: הרישיון הזמני שנינו למסתננים לפי סעיף 2(א)(5) לחוק הכניסה לישראל אינו אלא חלופת מעצר, ומטרתו אינה להכשיר את השותה הלא-חוקית בעיליל של המסתננים הללו בישראל, אלא לאפשר להם לשוחות בישראל באופן זמני מבלי להיכלא, וזאת כאמור בשל מחסור במקום במתקני הכליאה.

20. על מטרתו של רישיון זה ניתן למודד מדברי ההסביר לתיקון מס' 8 לחוק הכניסה לישראל:
עם הגידול الدرמטי בהיקף תופעל השווים שלא כדין בישראל בשנים האחרונות, נמצא כי הסדרים הקיימים הקיימים הם כללים מיידיים ואינטנסיביים בהיבטים שונים. היקף התופעה וה צורך להתמודד עמה באורך זמן את הדעת באו לידי ביטוי גם בפסק דין של ערבות משפטיות שונות ובהעדות בית המשפט העליון. בשל כך מוצע כאן מעשה חקיקה חדש ומكيف המסדר את סוגיות הגירוש של זרים השווים בישראל שלא כדין, לרבות נושא המעצר לצורך גירוש, תוך בקרה וביקורת על הליכי המעצר והשתיהה בMSGורת מעצר, שנועדו להבטיח את תקינות המעצר ומניעת התארוכותנו מעבר לנדרש זאת לצד קביעה נורמטיבית שתבחן בעין מעוצר פלילי בין מעוצר לצרכי גירוש והסדרה בחוק של עילות השחרור ממעצר זה.

עיקרו של התיקון המוצע בשלושה מרכיבים עיקריים: ראשית, קביעה נורמטיבית כי שוהה בישראל שלא כדין יורחך מישראל בהקדמת האפשרי, וכי עד להרחקתו מישראל יוחזק אותו אדם במשמרות, אלא אם כן שוחררו על ידי ממשונה ביקורת הגבולות בערובה, במוגבלות הקבועות בחוק המוצע. המרכיב השני, קביעת העילות שבסלהן רשאי ממשונה ביקורת הגבולות לשחרר בערובה שוהה שלא כדין, ותנאי השחרור בערובה. עילות השחרור בערובה הן שניים: האחד, שחרור מטעמים הומניים. השני, שחרור מקום שבו ברור כי השוהה שלא כדין יצא מישראל בתוך זמו קצר ובלא כל צורך באיתורו או באכיפת היציאה עליו. המרכיב השלישי בתיקון המוצע הוא **הקמת בית דין מיוחד לביקורת שיפוטית על החזקה במשמרות של שוהים שלא כדין.**"

21. יצוין עוד בהקשר זה, כי רישיון ישיבה לפי ס' 2(א)(5) לחוק הכניסה לישראל הינו סוג חדש של רישיון ישיבה שנוצר כניסוי של המדינה להתמודד עם תופעת ההסתננות המתעצמת מחד גיסא ומחסור במקומות במתקני הכלאה מאידך גיסא. עד שנת 2008 מדינת ישראל כלל לא הנפיקה רישיון זה. ב"כ העותרים ד"ר יובל לבנת בעצמו מצין כי בסיסו המשפטי של סוג רישיון ישיבה זה מוטל בספק, שכן כל שקובע סעיף קטן זה הינו שר הפנים רשאי לתת רישיון זמני לשיבת ביקור מתוך אחד מסוגי הרישיונות לשיבת ביקור המנוים בתקנה 5 לתקנות הכניטה לישראל. הינו, ס' 2(א)(5) מעניק לשר הפנים סמכות לתת רישיון בסיטואציה מסוימת; והוא אינו קובע "סוג" של רישיון. סוג הרישיונות, אשר אחד מהם רשאי שר הפנים לתת לאדם שניין כנגדו צו הרוחקה, מנוים בתקנות¹³ ואין בלטם.

22. יודגש עוד, כי רישיון ישיבה לפי סעיף 2(א)(5) לחוק הכניסה לישראל אינו מעניק לעותרים רישיונות עבודה בישראל ולכן הם אינם נחשים "עובדים זרים". בסיס ההתייחסות אל העותרים ושאר "מעובי החרקה" הוא הבנה שמדובר בשוחות זמניות שלהם בישראל ועל-כן דרוש להם רק רישיון זמני הניתן להם רק עד אשר יורחקו לארצם. ראה לעניין זה את האמור בגב"ץ 6312/10 אס"ף ארוגן לסייע לפלייטים ומבקשי מקלט נ' הממשלה (פורסם במאגר נבו, ניתן ביום 6.1.11) (להלן: "גב"ץ אס"ף") בו קבעה כבי השופטת ע.

¹² מעדים של מבקשי מקלט מסוזן, לעיל ה"ש 9, בעמ' 3-2 וראה גם מסתננים ומבקשי מקלט מסוזן בישראל, לעיל ה"ש 1, בעמ' 12-9.

¹³ יובל לבנת "פליטים, מעסיקים, וਪתרונות מעשיים" בגב"ץ. בעקבות בג"ץ 6312/10 קוו לעובד נ' הממשלה" משבטים על אחד נ' תשע"א, בעמ' 24 (ראה גם הייש 5 שם).

ארבל כדלקמן :

"באשר לטענות העותרים ביחס לזכותם של חברי אותה קבוצה הזכאות כהגדותם להגנה קולקטיבית ומשכן הגנטם אינה נזונה במסגרת בקשנות פרטניות, קרי, מי שSEGMENTS מדיניות אריתריאית וסוזן – הרוי שכאמור, הובחר על-ידי המדינה כי בשלב זה לא נקבעות פועלות הנוגעות לאיסור העסקתם. נוסף על כך, צינה ב"כ המדינה כי נעשים מאמצים למצוא "מדינות יעד" שנitin יהיה, בהתאם למחייבות המדינה במישור הבינלאומי, להרחיק אליהן את מי שנמנית על קבוצה זו. במצב העניינים הנוכחי, בו לצד הריגשות לrukע הקשה של רבים מחברי קבוצות אלה, יש לתת את הדעת אף לאינטראס המדינה למנוע "הגירת עבודה" החורגת מבון מאותם מקרים בהם קיים חשש מבוסט – נראה כי עדת המדינה שפורהה לעיל, לפיה אין להעניק אישורי עבודה, לצד האמרה כי בשלב זה לא ינקטו פעולות כנגד מעסיקים, יש בה משות איזון ראוי בהתחשב בנסיבות הקשה והרגישה שנוצרה".

משמעות, נסיבות שהיותם הזמניות של העותרים מצדיקות התיחסות הולמת גם במישור של אי מתו זכות לעבוד בישראל למי שנמנית, כמו העותרים, על קבוצת "מעוכבי ההורקה" מסוזן.

ראוי לציין עוד, כי תופעת ההסתננות לישראל אינה בעיה שפטורונה רובה לפתחה של המשיבה 1, עירית אילת, אלא מדובר בעיה מדינית לאומית, והעיקרון העובר כחוט השנוי בכל החלטות ופעולות הממשלה הינו כי יש לפעול ללא-לאות לצמצום תופעת השוהים בישראל שלא-כדין ולהרחיקם מישראל. ראה לעניין זה את האמור בגבי'ץ 07/3027 מוקד סיוע לעובדים זרים נ' שר הביטחון (נבו, 7.7.2011) בפסקה 1 לפסק הדין כדלקמן :

"תופעה זו (ההסתננות- הח"מ) מעמידה את ישראל בפני ארגלים וביעות מורכבות המחייבות מתנו מענה העולם לצורך למנוע הגירה המונית לתוכה המתנהלת שלא כדין, ובה בעת לקים את חבותיה כמדינה החバラ בקהילה הבינלאומית ולא לפגוע בזכויותיהם של נזרפים ולהעמידם במצב של סכנה לחיקם או לחרותם מוקם בו יורחו מון הארץ. בלב מערכת איזונים זו ניצב החשש ממשי מהתרחבותה של התופעה למידים עימים קשה יהיה למדינת ישראל להתמודד, מבלי שייפגעו שני צדי המשווהה - מדינת ישראל ותושבה מזו, וחזרית הנכensis לשטחה מזו".

וכן ראה את האמור בדברי הесבר לתיקון מס' 8 לחוק הכנסת לישראל (2000), בעמ' 108 כדלקמן :

"בשנים האחרונות עדיה מדינת ישראל לטופעה של כניסה ושהייה של זרים בתוכה בא היתר כדין, בהיקף וממדים שבתום טרם התנסתה בעבר... לשהייה שלא כדין יש השכבות שליליות רבות, חברותיות, כלכליות ואחריות, ובهن גם פגיעה בשלטון החוק ובזכותה של המדינה לקבוע מי ייכנס בשעריהומי יורשה לשאותה בה. החל מאוגוסט 1996 קיבלה ממשלה ישראל סדרה של החלטות שגממתן פעילות נמרצת לצמצום תופעת השותות הבלתי חוקית של זרים בישראל וביקרוי של דבר להביא ליציאתם מארץ ולשובם למדינות אחרות".

על אופן חידרת מסתננים דוגמת העותרים מסוזן למדינת-ישראל, התיחסותם של גורמי הצבא והביטחון לטופעה זו ותוכולם מאזל-היד המערכתית בטיפול בהרחיקם, יעד מכתבו של רס"ן יובל יצחק (איןנו נושא תאריך) המצויר לעתירה. תשומת לבו של בית המשפט הנכבד מופנית לעדותו של הכותב באשר לעדיעת הגירת עבודה זו, למשל לדעת הכותב בדברים הבאים :

"הסיבה היחידה לבואם היא הרצון לשיפור ברמת החיים ביחס לארונות המוצא שלהם. המשכורות בארץ, הטיפול הרפואי, והעובדת שהמדינה מתיירה את העסקתם מושכים אותם לכך".

העתק מכתבו של רס"ן יובל יצחק מצורף לתגובה זו ומסומן נספח ב'.

על היקפה המדוייק של תופעת ההסתננות מסוזן לישראל דרך מקרים קשה מطبع הדברים להביא נתונים מדוייקים; למייבר ידיעתה של המשיבה היקף המסתננים מסוזן דרך מקרים לישראל, שמדובר דומה לזה

של העותרים, הוא כ-40-30 אלף איש¹⁴ מתוכם שווהה בתחום המוניציפלי של העיר אילת אוכלוסייה של כ-5,000 עד 9,000 איש. חסר היכולת של המשינה 1 להציג נתונים מדויקים על היקף האוכלוסייה זו והעדר המידע המדויק בינה על היקף התופעה נובעים מכמה סיבות – ראשית, אין מדובר באוכלוסייה קבועה, אלא באנשים שנעים ונודים ברחבי המדינה; שנית, המסתננים מבקרים את הגבול באישון-לייל ומופיעים ברוחבות העיר עם בוקר, ללא רישום וללא כל דיווח; שלישי, תנעת המסתננים היא יומיומית ושוטפת, היא איננה נפסקת ומתרכשת באופן רציף ובלתי- פוסק מזה חדשים רבים; ולבסוף, המסתננים, והעוטרים בכללם, אינם נרשמים במשדי העירייה ובמשרדיה כתושבי העיר אילת ואינם "תעוזת תושב"; חמישית, המסתננים, והעוטרים בכללם, אינם מדווחים לרשויות המקומיות על החזקה בדירות מגוריים, קל-וחומר אינם משלמים למשיבה ארונה או כל תשלום-חוובה אחרים החלים על תושבי רשות מקומית.

26. הבגירים מבין העוטרים מציגים עצם אמנס בתצהיריהם כתושבי העיר אילת [למשל: סעיף 3 בתצהירו של עוטר מס' 8, סעיף 3 בתצהירו של עוטרת מס' 16], אך אין למשינה 1 כל דרך לדעת אם הצהרות אלו הן נכונות, שכן – העוטרים הבוגרים אינם מוכרים למשיבה כתושבי העיר; אין הם משלימים לעירייה ארונה או תשלום-חוובה אחרים החלים על תושבי העיר באשר הם; אין כל מידע על תוכבות המגורים של העוטרים ולא ידוע אם מקום המגורים שלהם או של מי מהם הוא בתחום העיר, הם כמובן אינם נשאים "תעוזות תושב" כמו שאר תושבי העיר. יובהר כי אוכלוסייה לא מכוונת של מסתננים מסוון מתגוררת גם בישובי הערב, ובינה לבין המשינה 1 ודאי שלא מתקיימת כל יריבות שהיא.

27. ברי אס-כנן כי שהותם של העוטרים בישראל הינה שהות בלתי-חווקית בעיליל, שהות שהיא על פי טيبة ארעית ותסתיים בהקדם עם חזותם לארצם או הרחקת הcpf מהארץ. "הרישונות הזמנאים לישיבת ביקור" שהעוטרים טוענים שהם אינם, אך לא הוכיחו את תוקפם, הם ספק-רישונות וחוקיות הוצאתם – קל-וחומר הארכת תוקפם – מוטלת בספק, והם לא נודעו אלא לעכבר לפך-זמן קצר את הרחקתם המיידית מישראל. שהותם של העוטרים בישראל נפתחה על מדינת-ישראל ממש העוטרים גנוו את גבולות המדינה, חדרו לישראל בדרכים לא-חוקיות והעמידו אותה בפני עובדה מוגמרת, המחייבת התמודדות ברמה המדינית-לאומית ולא ברמה המוניציפלית של רשות מקומית קטנה ודلت-אמצעים.

28. צוין עוד כי ביום 28 ביולי 2011 הודיע משרד החוץ בישראל בהודעה משותפת לו ולמשרד החוץ של דרום-סודן על כינוי ייחודי דיפלומטיים מלאים בין ישראל לדרום-סודן בדרג של שגרירים.

העתק מהודעת משרד החוץ מצורף לתגובה זו ומסומן **נספח ג'**.

עכמאות שיקול הדעת של הריבון בקבלת או אי-קבלת של זרים בתחום הריבונות וקביעת תנאי השותות

29. למדינת ישראל, כריבון עצמאי, קיימת זכות, ואף חוות כלפי אזרחיה, לקבוע, לקיים ולנהל מדיניות הגירה החולמת את צרכיה, מגבלותיה, יעדיה ויכולותיה של המדינה בהתאם להכרתתה של הממשלה ולפי שיקול דעתה. במסגרת מדיניות זו מותר לממשלה לפעול לצמצום מיטרל של הזרים במדינה, במיזה זרים שהמדינה לא יזמה את כניסה לישראל ולא הסכימה לה, ואשר כניסה ננתפסת כמשמעותה של אינטראקציה של אינטראקציות של המדינה ושל מכלול אזרחיה ותושביה.

30. זכותה (וחובתה) של המדינה לקבוע מדיניות הגירה כוללת מטבע-הדברים וכחלק אינטגרלי של סמכות זו גם את סמכותה לקבוע את משך השהייה של זרים בישראל ואת תנאי השהייה שלהם בארץ, לרבות מסגרת הזכויות והחובות של זרים בלתי-רוציים בזמן שהותם בישראל.

31. בהפעלת סמכותו ישkol הריבון כמובן את קשת ההוראות החוקתיות המנחות אותו בכל החלטותיו המנהליות, לרבות הוראות חוקיות הנוגעות לזכויות יסוד של הזרים, אך גם, ולא-פחות חשוב, את חובתו ליישום מדיניות ההגירה שקבע והשגת יעדיה.

32. למדינת ישראל חוות כלפי כל מי שנמצא בתחום; ככל שמדובר בילדים הנמצאים בתחום כוללם חוות אלה בין היתר ובנסיבות רגילה מתן שירות רפואי, רווחה וחינוך בסיסיים. אולם, לא מובן מalias כי יישום זכויות אלה חייב להיעשות על בסיס של הזכות לשווון בין ילדים שהם אזרחיה ותושביה של

14. "נתוני זרים בישראל", רשות האוכלוסין ההגירה, ומעברי הגבול מהדורה 2011/7.

המדינה לבין ידי זרים שאთ כניסה לישראל מבקשת המדינה, באורה רואי ולגיטימי, למנוע נזир כי המוגרת-העל החוקתי, מגילות העצמאות של מדינת ישראל, המבטאת את חזון העם ואת "האי מאמין" שלו, מתארת את מוגרת הזכות לשינוי בישראל הדמוקרטי בקובעה "מדינת ישראל תקיים שינוי זכויות חברתי ומדיני גםו לכל **אזוריה** בלי הבדל דת, גזע ומין". צא ולמד כי ערך השינוי הוכר כיחס הרואי להנחלת ולקיום רק בין אזרחי המדינה לבין עצם. הזכות לשינוי לא נועדה להיות מונחת על ידי המדינה ולא נועדה לישום בין אזרחי המדינה לבין זרים, קל-וחומר זרים בלתי-קרים, שהמדינה כמקיימת מדיניות רואה ולגיטימית כאמור של הגירה, מבקשת לישם.

למען השר ספקות נבהיר, כי אין המשיבה 1 חולקת כמובן על חשיבותה של הזכות לשינוי כמובן זה שזכותו של אדם היא שהמדינה ורשותו לא ינ Hugo כלפי הפליה כלפי רעהו. זכות השינוי כמובנה זה היא נדבך יסוד במרקם החברתי שבין המדינה אזרחיה ותושביה. המשיבה 1 מתקבל כמובן מallow גם חובתן של המדינה ורשותו להנחות בכל אדם אשר הוא אדם, ללא קשר למעמדו האישי או המשפטי או לנשיבותו בישראל. אולם חובת המדינה כלפי מי שוהים בה באופן זמני, לשמור על שלמות גופם, קניינם וכבודם, שונה מהותית מהותו כלפי אזרחיה ותושביה, ומצוצמת במידה ניכרת, למשל לדלת האמות של דרישות המינימום של החוק הבינלאומי שהמדינה רואה עצמה כפופה להן. הבדלים אלה יהיו בולטים בכל הנוגע לזכויות חברתיות וכלכליות, והזכות לחינוך בכללן.

ב. מדינת ישראל ובכלל זה הרשות המקומית אילת אין מחויבות לשלב במערכת החינוך הקיימת את מי שהסתנו לישראל ושוויים בה בוגר לדין

מצבים שונים דורשים הסדרים שונים

במסגרת טיפולה של מדינת ישראל, ובכלל זה הרשות המקומיות, בمستננים הסודניים נאלצים גורמי השלטון למצואו איזו בין זכotta של המדינה לשומר על צביונה הלאומי, על הרכבה הדמוגרפי ועל מכלול אינטרסים אחרים הנוגעים להבטחת ריבונותה ובטחונה, בין מחויבותה לסייע לمستננים באמצעות מתן מקלט מדיני, טיפול הומניטרי הולם וספק צרכיהם הבסיסיים של המסתננים.

בעתירה דין מבקשים העוטרים מבית-משפט נכבד זה להתערב בחילוטות המדינה ורשותו בדף קביעת המדיניות הנכונה לאיזו הרואי בין חובתיה השונות של המדינה ולהרחיב את גדר חובתיה של מדינת ישראל ורשותו כלפי המסתננים לתחרמה, כך שלא יוכלו לא רק לטיפול הומניטרי וספק צרכי חיים בסיסיים, אלא ייחנו מכל קשת הזכויות וההטבות אשר להם זכאים אזרחי המדינה ותושביה. זאת כמובן מבלי שבמקביל נדרשים המסתננים כמובן לעמוד באף אחד מן החובות החליט על כל אזרחיה המדינה לרבות תשומות מיסים, שירות צבאי/קהילתי וכדומה.

למעשה מבקשים העוטרים **שינוי בין שניים**. ככל עיקרונו השינוי מוסבר על בסיס תפיסה של רלוונטיות. עמד על כך כבוד השופט מצא בבג"ץ 4541/94 **אליס מילר נ' שר הביטחון**, פ"ד מט(4) 094 (1995) בפסקה 13 לפסק דין, בקובעו כדלקמן:

"הכל הוא כי שנות רלוונטיות עשויה להצדיק הבדיקה. הלווא בכך טמון שורש ההבדל בין הפליה פסולה לבין הבדיקה כשרה. כדבריו השופט אגרנט בד"ג 69/10 בירונובסקי נ' רבני הראשיים לישראל ואח" [1], בעמ' 35: "עקרון השוויון, אשר אינו אלא הגדר השני של מטבע הפליה ואשר המשפט של כל מדינה דמוקרטית שואף, מטעמים של צדק והגינות, להמחישו, משמעתו, כי יש להתייחס, לצורך המטרת הנדונה, יחס שווה אל בני אדם, אשר לא קיימים ביניהם הבדלים של ממש, שהם רלוונטיים לאותה מטרה. אם אין מתייחסים אליהם יחס שווה, כי אז לפניו הפליה. לעומת זאת, אם ההבדל או ההבדלים בין נשים ושוניות הינן רלוונטיים למטרת הנדונה, אזי תהיה זו הבדיקה מיותרת, אם מתייחסים אליהם, לצורך אותה מטרה, יחס שונה, ובלבבד שההבדלים הם מצדיקים זאת."

ראה לעניין זה גם את האמור בע"ב 92/03 שאול מופז נ' יו"ש-ראש ועדת הבחירות המרכזית לכנסת השש-עשרה, פ"ד נז (3) 793 (2003).

עקרון השוויון המהותי אינו שולל דינים **שונים** לאנשים **שונים**. עקרון השוויון דורש, כי קיומו של דין מבחין ייבדק על-פי טיב העניין ומהותו. עקרון השוויון מניח קיומם של טעמים ענייניים המצדיקים שונים (בג"ץ 92/1703 ק.א.ל. קוי אויר למטען בע"מ נ' ראש הממשלה, פ"ד נב(4) 236). ראה לעניין זה גם

לבג'ץ 7426/7 טבקה משפט וצדיק לעולי אתיופיה נ' שרת החינוך (ניתן ביום 31.8.2010) (להלן: "טבקה"), פסקה 30:

"השאלה אםתני נשמר השוויון ומתי מתרחשת הפליה פסולה בחינוך אינה תמיד פשוטה. היא מחייבת בדינה האם מדובר ביחס שונה אל שווים או ביחס בלתי שווה למקבילים שונים המצדיקים הסדר שונה (ענין כפר וודים; ענין קרן תל"י, בעמ' 898). שהרי לא כל הבדיקה בין אדם לאדם, או בין הסדר להסדר נחשבת הפליה פסולה."

.39 אין לך מקרה מובהק יותר מהקרה שלפניו אשר בו מדובר ביחס שונה למקבילים שווים. העותרים הינם מסתננים השווים בישראל בגין דמיון באופן זמני ולפרק זמן קצר-יחסית עד אשר ניתן יהיה להוכיחם לארצם. בנסיבות אלה לא ניתן להשוותם לאזרחי המדינה מבחינת הזכויות והחוויות החלות עליהם, ולא ראוי ולא מוצדק מכל בדינה שהיא לעשותות-כן.

.40 יובהר: אין מחלוקת, כי למדינת ישראל ולמשיבכה 1 עירית אילית, יש חובה הומוניטרית כלפי המסתננים מודרום-סוזן השווים בתחוםה, אף אם הם שווים בה באופן לא חוקי, לא לפגוע בחייהם, גופם, קניינם או כבודם של העותרים. ברם, חובה הומוניטרית זו אינה כוללת ואינה יכולה לכלול את כל סל הזכויות שמעניקה המדינה לאזרחה, ובכלל זה שוויון בדינוך.

.41 מי שווהה בישראל בגין אינו כפוף לכל מערכת הזכויות והחוויות החלות על פי המשפט הישראלי על אזרחי ותושבי המדינה. כך למשל, לא תינתנה בידיו הזכות לבחר ולהיבחר, ולא תחול עליו חובת השירות בצבא, עם זאת יחולו עליו הAKERONOT הבסיסיים בשיטת המשפט הישראלי אשר נועד להגן על אדם באשר הוא אדם. האיסור לפגוע בזכויותיו של אדם לחיים, לשלוות הגוף ולכבוד מתיחיש אפוא לכל אדם באשר הוא אדם. הגנה על זכויות אלה מכוח חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו אינה מוגבלת לאזרחה ותושב, אלא היא מוענקת לכל אדם לרבות מי שנכנס לישראל רק כדי ¹⁵ לא כך לגבי הזכויות החברתיות והכלכליות שאינן מצויות בלב ליבו של חוק יסוד כבוד האדם וחירותו ובכלל זה הזכות לחינוך וליתר דיק זכות לשוויון בדינוך.

.42 ראה לעניין זה דברי בית המשפט בעניין נס 11437/05 קו לעובד נ' משרד הפנים (2011) (פורסם בנו):

"מטבע הדברים, אין סל הזכויות כולל בישראל חל על כל האדם, ושונים אזרחים מתושבים ושניהם גם יחד מי שאינו תושב; אך בגדירם אלה, לייבת זכויות היסוד מוקנית לכל הנמצא בישראל באשר הוא אדם, על כן יש לבדוק את עצמותה של זכות האדם הנפגעת ואת עצמתה הפגיעה בה."

.43 זאת ועוד, העותרים בעתרותם מניסים להוכיח את המغال "הראשון" של הזכויות ולכלול בתוכן ליבת זכויות היסוד גם את הזכויות לחינוך. ברם הרחבה זו אינה אפשרית. הזכות לחינוך הינה אמנס זכות יסוד של כל אזרחי ותושבי מדינת ישראל אולם, היא אינה זכות בסיסית חוקתית של כל אדם באשר הוא אדם. עמד על כך כי השופט תי אור בנגץ 1554/95 עמותת "שוחרי גיל" ¹⁶ באמצעות מנהלת התכנית, גברת שלומית נ' שר החינוך, התרבות והספורט, פ"ד (נ) 002 :

"החינוך הוא, בלי ספק, מכשיר חשוב בהבטחת זכויותיו וחירותו של כל פרט ופרט, ובמימושו של הזכות הפוליטיות הבסיסיות הנთונות לו, ובохран חופש הביטוי והזכות לבוחר ולהיבחר."

עומד על כך בית המשפט העליון של ארץ-הברית בפרשת (1982) *doe v. Plyler* [31], בקובעו:

221: AS ... Pointed out early in our history, ... Some degree of JA["education is necessary to prepare citizens to participate . Effectively and

¹⁵ ראה פסקה 36 לפסק הדין של כבי השופט א' פוקציה בנגץ 11437/05 קו לעובד נ' משרד הפנים (נו, 13.4.2011).

¹⁶ ראה לעניין זה גם את האמור בעמ' 202-201 בטפורו של איתון ענבר המשפט החוקתי בראוי ההלכה הפסקה (חואצת "כרמל", רמת גן, התשס"ב-2001) וכן את האמור בעמ' 251 למאמרו של גיא מונדלק "זכויות חברתיות-כלכליות בשיטת החוקתי החדש: מזכויות חברתיות למילוי החברתי של זכויות האדם" ספר ברזון (חלק ב', בני סברה, תש"ס) 183.

intelligently in our open political system if "we are to preserve freedom and independence".

קו חסיבה דומה מובטא בסעיף 29 לאמנה בדבר זכויות הילד. סעיף זה עוסק במטרות החינוך, ובין השאר מתווה מטרות אלה:

The development of the child's personality, talents and)A(" ;mental and physical abilities to their fullest potential The development of respect for human rights and fundamental)B (freedoms, and for the principles enshrined in the charter of ;the united nations ...)C (The preparation of the child for responsible life in a free)D(,society, in the spirit of understanding, peace, tolerance „ Equality of sexes, and friendship among all peoples, ethnic"national and religious groups and persons of indigenous origin "

36. ברכ, בכל אלה אין כדי לחייב את המסקנה כי קיימת בשיטתו זכות יסוד חוקתית לחינוך. זכות יסוד חוקתית טעונה עיגון חוקתי. טיעונם של העותרים מחייב איתור של מקור חוקתי, ממנו נגזרת זכות היסוד החוקתית לחינוך. המסמן החוקתי היחידי אשר עשוי להיות רלוונטי לטיעון זה הוא חוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו. חוק זה אינו מעון במפורש את הזכות לחינוך. האם ניתן לטעון, כי בנסיבות זכותו של כל אדם לכבוד, המוגנת בחוק זה, ככלוח גם הזכות לחינוך? טענה זו מניחה "מודל רחב" בפרשנות הזכות לכבוד. מודל זה מעורר קושי ניכר. עומד על כך הנשיא א' ברק, בספרו פרשנות במשפט, כרך ג, פרשנות חוקתית (נקו, תשנ"ד) 23:

"אכן, אדים הנאלץ לחיות בתנאים חומריים משפיריים, נפגע בכבוד האדם שבו. הוא הופך לאובייקט. מכאן אין לעבו רקייזוני - המאפיינת את המודל הרחוב - לפיו יש לו לפרט זכות בנגד המדינה לחיים טובים יותר. על כן ספק בעניין אם ניתן להסיק מכבוד האדם זכות לחינוך, להשכלה, לבירות ולבוותה חברתיות. יחד עם זאת, ניתן להסיק מכבוד האדם את הזכות לשיפור לצרכים בסיסיים לקיום האנושי".

ברוח דבריהם אלה, הנני סבור שאין לגוזר מזכותו של אודם לכבוד את קיומה של זכות יסוד חוקתית לחינוך.

גישה דומה ננקטה בעניין [29] at 1297that שאותו הזכרתי קודם לכו. באותה פרשה נדרש בית המשפט לשאלת אם יש לראות בחינוך זכות יסוד. והוא השיב על שאלה זו בשלילה, וקבע כי בהיעדר עיגון בחוקה, לא ניתן לראות רמה מוגדרת של חינוך זכות חוקתית (ראו גם . r. davidson, legal rights of children 1984,colorado springs) (559 Horowitz, h

44. העותרים מנסים לבסס את זכותם להשתלב במסגרת החינוך הקיימות על חוק חינוך חובה. על כך יש להסביר ראשית, כי חוק חינוך חובה אינו דבר חוקה במשמעותו על חוקתי ודוי בכך כדי לשם את החקיקת תחת טיעון העותרים; ושנית, המחוקק לא התכוון בחוקקו את חוק חינוך חובה, כי חוק זה יכול על כל אדם באשר הוא אדם וברור כי לעניין המחוקק עמדו אזרחי מדינת ישראל ותושביה, והם בלבד, עת חוקק את החוק. על כך ניתן למלמד גם בדברי כב' השופט דודר בפסק הדין בעניין בג"ץ 2599/00 יתד – עמותת הורים לילדי תסמנת דאון נ' משרד החינוך, פ"ז נו (5) 834, אליו הפנו העותרים בעתרותם :

"במשפט הישראלי הידועה המדינה את היקף חובתה לדאוג לזכותם של אזרחייה לחינוך בסמך לאחר קום המדינה עם חקיקת חוק לימוד חובה, תש"ט-1949. החוק קבע הסדר של חינוך חובה לכל ילד וילדה עד הגיוס לגיל 15, וכן את אחריותה של המדינה לדאוג למטען חינוך זהה. לאחרונה עוגנה זכותם לחינוך של ילדים בישראל

בחוק זכויות התלמיד, תשס"א-2000, שມטרתו לקבוע עקרונות לזכויות התלמיד ברוח כבוד האדם ועקרונות אמנת האמות המאוחדות בדבר זכויות הילד.

ראאה לעניין זה גם דברי בית המשפט בעניין בג"ץ 4805/07 המרכז לפולריזט יהודית - התנוועה ליהדות מתקדמת בישראל כי משרד החינוך, שס מתאר בית המשפט מה עומד בסיס חותמה של המדינה להעניק חינוך לאזרחייה:

"牟特律 על המדינה חובה לדאוג להקנית ערכי חינוך בסיסיים המשותפים לכל, כדי להציגם במידת האפשר, הרמונייה חברתיות, ולהכשיר את כל ילדי ישראל להיות אזרחים נושאי זכויות וחובות משותפים."

העתירה דן הינה ניסיון להוכיח את הזכות לחינוך אשר הוכרה הן בחקיקה והן בפסקה זו סוד של כל אזרח בישראל כך שהיא תחול לא רק על אזרח מדינת ישראל ותושביה אלא על כל מי שהוא במדינת ישראל, בין אם אזרח ובין אם לאו ובין אם שהוא בה כדין ובין אם לאו, בין אם הוא שווה בה לצמיהו או לאורך-זמן ובין הוא מסתנן בלתי-קרוא שתיקופת שהיותו בארץ קצרה וזמןית. הרחבה זו מבקשת למעשה העלות את הזכות לחינוך למעמד של זכות חוקית אשר תחול על כל אדם באשר הוא אדם.

לא מיותר לציין, כי במשך השנים הועלתה האפשרות לכלול בזכויות היסוד את הזכות לחינוך, כמו גם זכויות חברתיות אחרות, אך אפשרות זו נדחתה.¹⁷ העובדה כי עד היום לא נכללה הזכות לחינוך בזכויות היסוד באורה מפורש מלבד כי אף החוק עצמו אינו מעוניין להזכיר בזכות לחינוך זכויות בסיסיות חוקתיות לה זכאי כל אדם באשר הוא אדם.

הזכות לשווון בחינוך הינה אכן אחת מן הזכויות החברתיות-כלכליות המדינה לאזרחייה ותושביה. אם יכיר בית משפט בכך זה בזכותם של המסתננים הסודניים לחינוך שווה בישראל, הרי שבכך יירץ הסבר ומדינה ישראל, לרבות המשיבה 1 עירית אילת, ימצאו עצמן נאלצות להעניק למסתננים הסודניים את כל הזכויות הכלכליות והחברתיות שמעניקה המדינה לאזרחיה ולתושביה, ללא כל קשר ויזקה לטיב השהייה של אלה בישראל ולמשכה. מדובר בנטול שהמדינה, קל וחומר הרשות המקומית אילת, אינם יכולים לעמוד בו, ומכל מקום הוא מנוגד למידניות ההגירה שהמדינה מנסה ליישם.

עדותם של העותרים כי כל ילד באשר הוא ילד זכאי לשירותי חינוך מעוגנת לכaura היבט בסעיף 3 בחוק זכויות התלמיד, תשס"א-2000 אשר לשונו: "כל ילד ונער במדינת ישראל זכאי לחינוך בהתאם להוראות כל דין" אלים بما עוסק חוק זה? עניינו בילד ובנער שהם אזרח ישראל או תושביה, וגם הוראת אי ההפלה "מטעים עדתיים, מטעמים של ארץ מזא, מטעמים של רקע חברתי-כלכלי, או מטעמים של השקפה פוליטית" הנקבעה בסעיף 5 בחוק זה עניינה בתושבי המדינה ואזרחיה.

שאם לא תאמר-כן ותתקבל עדות העותרים בעניין זה, הרי כל תיר שיזדמן למדינת ישראל עם ילדיו לתקופה קצרה ככל שתיהיה, יהיה זכאי לרשום את ילדיו לאחד מבתי הספר במדינה וייה זכאי לדרושים שיורתי חינוך עברים, ובתנאי שייווין מלא עם שאר ילדי ישראל.... ברור כי לא לזאת התכוון החוק.

מתוך הכרה בבעיות הטמונה בהרחבת סל הזכויות לו זכאים מי ששולחים בישראל בגין לדין דחיה בית המשפט העליון עתרה שהוגשה לפתחו, ובזה נתקבש בית המשפט, בין היתר, להורות על שילוב ילדי המסתננים מגבול מצרים השווים בכלל "סהרוניים" במערכות החינוך הרגילה בישוב קציעות (בג"ץ 212/08 מוקץ סיוע לעובדים זרים נ' שירותות בתי הסוהר נבו, 6.2.08). שלושת שופטי ההרכבת בבית המשפט העליון, לאחר שסקרו את בעיית המסתננים והיקפה, הגיעו למסקנה, כי אין כל הצדקה להתערבות שיפוטית בעניין זה וכי רשות המדינה עשוות כל שביכולתן כדי לעמוד בחובותן הonomicית כלפי המסתננים:

"לא ראיינו לעת זו הצדקה להתערבותנו. עמדנו על הרקע לביעות שהונחו לפתחם של המשיבים, בהיקף שהמדינה לא הכירה עד כה. המדינה פעלת תוך תקופה התארגנותן קצרה, והתרשםנו שהמשיבים ימשיכו לפעול לפתרון בעיות שונות שהתעוררו. התרשمنו כי הבעיות הבוערות במיוחד הן בעית הקור העז ובעית החינוך. אנו תקווה כי המשיבים יפעלו בדחיפות לפתרון בעיות אלה. המשיבים נזירים בארגונים שונים, שעל כלם תבוא הברכה."

¹⁷ כדוגמאות אחדות בלבד, ראה הצעת חוק-יסוד: זכויות חברתיות הצ"ח, 2256 התשמ"ד, עמ' 337; הצעת חוק-יסוד: זכויות חברתיות הצ"ח, 3068 התשס"ב, עמ' 214

איןנו סבורים כי יש כרגע הצדקה להתערבות שיפוטית ואנו מיקווה שוגם לא יהיה צורך בה,
מכל מקום, ובמידת הצורך, שערי בית המשפט פתוחים".

וזוק: בית המשפט העליון לא הכיר בזכות של ילדי המסתננים הסודניים להשתלב במערכת החינוך בישראל ואין כל סיבה לסתות מעמדה זו.

52. העותרים מפנים בעתרתם לפסק הדין בעניין טבקה¹⁸ ובקשים למדו ממנו, כי הזכות להשתלב במערכת החינוך הקיימת במדינה היא זכות של כל אדם באשר הוא אדם אף אם אין שוהה בישראל כדין. ההשווואה לפסק הדין טבקה הינה השווהה שוגיה מיסודה מן הטעם הפשט שהעותרים בפסק הדין בעניין טבקה והוא אゾרחי מדינת ישראל. ככלותם הם יכולים להשתלב במסגרת החינוכיות הקיימות חלקק מזכויותיהם היסודיים, לא כבני אדם גרידיא אלא אゾרחי מדינת ישראל. פסק הדין בעניין טבקה אינו דין בזכות לשווון בחינוך של מי שעוהים בישראל בגין לדין והינם מעוכבי הרוחקה מסיבות הומניטריות.

53. זאת ועוד, שילוב העותרים בעניין טבקה בתוך מערכת החינוך בישראל מගשים את מטרת חוק חינוך חדשני שתווארה על ידי בית-המשפט בעניין חרכזו לפולויזם יהוי (ראה סעיף 54 לעיל) שכן ישנה חשיבות בשילוב הקהילה האתלופית בחברה הישראלית והசרתת בניה להיות נושאי חובות וזכויות במדינת ישראל.

54. לא כך הוא לגבי המסתננים מדרום סודן, השוהים בישראל באופן זמני בלבד עד אשר ישבו לארצם. לגבי אלה אין, ולא אמורה להיות, כל מטרה של **שילובם בחברה הישראלית**, ולכן **שילובם האינטגרטיבי** במערכת החינוך המקומית לא יועיל ולא ישוט כל מטרה או יעד חברתי ראוי. העותרים אינם אゾרחי המדינה וAINS עתידיים להיות אゾרחי המדינה; הם אינם נושאי **זכויות מסווגות** עם יתר אゾרחי המדינה ולא צפויים להיות אלה ולכנם גם אינם נושאי **זכויות מסווגות** עם יתר אゾרחי המדינה.

55. אין חולק על כך שהזכות לחינוך היא זכות יסוד חשובה, שכן החינוך הוא מפתח למכלול הזדמנויות בפני האדם. על אף כל האמור לעיל בתגובה זו, הכוו המשיבים, לרבות עיריית אילת, בחינה המוטלת עליהם להעמיד שירותי חינוך לכל ילד באשר הוא, והרחבוה גם לילדי העותרים.

56. אלא שהעותרים אינם מסתפקים בכך, והם סבורים כי על המדינה והרשות המקומית לשלב את ילדי העותרים בבתי הספר ללא התחשבות במאפיינים הקבוצתיים שלהם, וזאת מעצם קיומה של זכות כללית לשווון. בכך אין המשיבים יכולים להסכים, ולדעתם בשקלול זכויותיהם של העותרים וחובותיהם של המדינה כלפי אゾרחה וחובתה לנחל מדיניות הגירה רואה והולמת, ובשים לב לזמניות שהייתם של עותרים בישראל, לא נכוון להעדיף את הזכות לשווון על פני כל שאר הזכויות והחובות.

57. וודges: לא צבע עורם של המסתננים הוא הטעם לאי שילובם בתוך המוסדות החינוכיות הקיימות, כי אם, בהקשר זה, העבודה שלהם שווהים בלתי-חוקיים בשטחי מדינת ישראל, מסתננים שטרם הורחקו מן המדינה, השווים בה לפרק-זמן קצר מכל הנition וזאת עד אשר יורחקו ממנה. שאר הטעמים המצדיקים אי שילובם של ילדי העותרים במערכת החינוך כתלמידים רגילים מן המניין יובאו בהרחבה בהמשך.

58. על העדר חובת המדינה לפסק לשוהים שלא כדין בישראל זכויות רחבות שאין מצויות בלילה של הזכות לכבוד ויתן למדו גם מפסק הדין בעניין בג"ץ 11437/05 קו לעובד נ' משרד הפנים (פורסם בנו) בעמ' 377-378, שניתן אך לאחרונה. פסק דין זה דן בזכותה של עובדת זורה, אשר שחתה בישראל בדין להורות בישראל ולגדל את ילדה בישראל בכל התקופה בה הינה שווה בישראל בדין. בפסק דין זה דנה כב' השופטת פרוקציה בהרחבה בזכות להורות כזכות חוקתית וקבעה כי לא ניתן לשולחן מן העובדת זורה, השווה בישראל כדין את הזכות להורות בישראל בזרק של הרחקתה מישראל אם תלו. אולם בכך לא סיימה כב' השופטת פרוקציה את פסק דין והוסיפה כי:

"וואחרון יובהר, כי ההחלטה בהליך זה מתיחסת לעובדות זורה שנכנסה לישראל לצרכי עבודה כדין, ובעת הלידה שחתה בארץ מכוח רישוון עבודה תקף. **ההכרעה אינה נוגעת בעובדת שבעת הלידה שחתה בישראל שלא כדין.**"

59. מכל הלאו למדים אנו על ההן – מקומות בו העובדת הזורה המבקשת ממש זכות להורות אינה שווה בישראל כדין אין כל חובה למדינה ישראל לאפשר לה ממש את זכותה להורות דווקא בישראל. אם כך לגבי מימוש הזכויות להורות, זכויות טבעיות, אשר זכתה למעמד של זכות חוקתית, קל-וחומר כי כך לגבי

¹⁸ בג"ץ 7426 טבקה משפט וצדק לעווי אתיופיה נ' שרת החינוך פרופ' يولי תמיר (נבו, 31.8.2010).

הזכות לחינוך אשר אינה מצויה בלביה של חוק יסוד כבוד האדם וחירותו. גםvr השופט ס' גיבוריאן דאו לנכון להבהיר, כי פסק הדין אינו חל על מי שווה בישראל בנסיבות לדין:

"בצדק וב הדגישה החברתי כי גם על העובדים הזרים השוהים בישראל חלים עקרונות משפט בסיסיים, ובראשם העקרונות החוקתיים של המשפט הישראלי (ראו פסקה 36 לחומר דעתה). לטעמי ניתנת למורע על משקל דבריו של הנשיא א' ברק בג"ץ 6698/95 קעאן נ' מינחאל מקרען ישראל, פ"ז נד'(1) 282 (2000) כי מדינת ישראל, בדומה למינות רבות בעולם, היא מדינה אשר לצד אזרחיה ותושביה, חיים בתחום אוכלוסיות שונות שאין להם מעמד של קבוע כגון, העובדים הזרים. אולם על כל אחד מבני אוכלוסיות אלו הנמצאת בתחום שטחי המדינה וננתן למרות המדינה **פרשת מטריות הנורמות הבסיסיות של המשפט הישראלי**. אמת, זכות מיוחדת לכינסה לבית נתונה לאזרחי המדינה (ראו סעיף 6(ב) לחוק יסוד כבוד האדם וחירותו) זכות מיוחדת לעובודה בבית פנימה ניתנת לאזרחי המדינה ותושביה (ראו חוק יסוד חופש העיוס), אך משפטו אדם, כל אדם, **בבית כדין**, הוא נהנה מהזכויות בסיסיות וממושכלות היישוד של המשפט החוקתי והמנחי*י*ה ישראלי (ראו לעניין תחולת חוקי היסוד את מאמרו של לייב אורגד "חוקה של מי ובעבור מי? על היקף תחולתם של חוקי היסוד" משפט וממשל יב 7 (תש"ע))."

ובהמשך -

"זכויות בסיסיות אלו זכויות גם העובדים הזרים אליהם מכון הנהלת המצוהמרכז**השל עתירה זו. יודגש כי כוונתי לעובדת זורה שנכנסת לארץ כדין, ובעת הלידה בתחוםי ישראל שהתה באرض כדין מכוח רישיון עבודה תקף".******

לא מיותר להזכיר בעניין זה את פסיקתו של בית המשפט העליון בעניין בג"ץ אס"ף (10/12/63) לפיה השווה בישראל בגין דין*אנו זכאי לעבוד* בישראל. ושאל השואל: אם שווה שלא כדין אינו זכאי לעבוד בישראל ולהתפרק למחיתו ככל אזרחי המדינה, מדוע זה יהיה זכאי להתחן בישראל באותו האופן לו זכאים אזרחי המדינה?

העותרים לא הציבו ولو על פסק-דין אחד אשר בו הוכרה זכותו לשווין בחינוך של מי שוהים באופן לא חוקי בישראל כמו העותרים. כל פסקי הדין שהובאו בעתייה דנים בזכותם לחינוך של אזרחים ותושבים של מדינת ישראל. העותרים אינם אזרחי ישראל ואינם תושבי ישראל. חס אף אינם "עובדים זרים" המצוים בישראל מכוח אשרות עבודה. לכן, אין בפסק הדין שצוטטו בעתייה כדי לסייע לעותרים ולתמוך בטענותיהם.

ואם בכלל האמור לא די, הרי שמעבר לשונות הבסיסيات הנגור她们 עצמן היוות העותרים שווים לא חוקים במדינת ישראל, בין המסתננים הסודניים לבין אזרחי המדינה ישנה שונה בסיסית נוספת הנובעת מפעורים מנטאליים, תרבותיים, אקדמיים ועוד. בשונות זוណו להלן.

נזכיר גם כי הקונספט של זומי חינוך עצמאיים, שונים ומתאימים לצרכים דתיים, הילדיים, פוליטיים ואחרים זר לישראל, אדרבא הוא מוכך היטב ומוסר שעמוקות במרחב החינוך בישראל מזה ימייה. בישראל מתקיים זומי חינוך שונים ועצמאיים על בסיס שפה, על בסיס דת, על פי ערכיהם, על פי מידת הדבקות בדת, על פי מעמד חברתי וככלכלי, על פי תפיסות פוליטיות, ועוד. מערכת החינוך בישראל לאחרות ומכירה בזכות קיומם של מסלולי חינוך שונים ונפרדים לפי קני-מידה הנבדלים זה מזה.

מכך עולה כי גם בתחום המדינה, בכלל הנוגע לאזרחה ותושביה, אין מערכת החינוך רואה עצמה מחויבת לשלב תלמידים בבתי ספר, אלא היא רואה בהתייחסות למאפיינים קבוצתיים של התלמידים עניין רלוונטי ורואי להתחשבות ולהתאמה. הכרה זו מוצאת את ביטוייה גם בחוק לימוד חובה התשי"ט, 1949. קיומו של פתרון חינוכי עצמאי לקבוצת אוכלוסייה בעלת מאפיינים ייחודיים, לא זו בלבד שהוא אינו זר למציאות הישראלית בתחום החינוך, אלא ניתן לומר שהוא אף ממאפייניה הבולטים.

שונות רלוונטיות – הבחנה כשרה

ככלל, מרבית ילדי המסתננים מסוון אינם דוברי עברית ואף בין עצםם קיימים קשיי תקשורת שכן המסתננים עצםם הם דוברי ניבים שונים של השפה הערבית. חלק גדול מילדי המסתננים אינם יודעים קרוא וכותב ואני יודעים פעולות חשובות. חלק גדול מילדי המסתננים חסרים הכרה של מונחי

יסוד אשר בולדיהם בلتוי-ניתן למשה לשלב ילדים במערכת חינוך נורמטיבית. מבחינה אקזימית רמתנו של ילדים המסתננים היא נמוכה מאוד, ורוביתם לא בקרו במערכת חינוך כלשהי מימיhaus. מalto מובן כי היכולת של ילדים כאה להשתלב במערכת חינוך וגיליה ונורמטיביות קשה עד בלתי-אפשרית והם טעונים חינוך הולם את יכולותיהם האישיות.

כמובן ניתן לומר כי רוב המסתננים הם בעלי מוגבלות מוגבלת, אם בכלל קיימת, לחסינות נושא החינוך של ילדים וهم כלל אינם משתפים בעולה עם מערכת החינוך: ההורים אינם דואגים לכך שהילדים יתיצבו בכוקר לבית ספר, אינם מודעים כלל למידות הנוכחות של ילדים בבני הספר ואינם מודעים כי הילדים מכינים שיעורי בית. יש קושי עצום למערכת החינוך לתקשר עם הורי המסתננים הן בשל בעיון שפה והוא בשל פער תרבות ומנטליות.

ילדי העוטרים, כמו ילדיםם של רבים מהmastnins, הגיעו לישראל לאחר שחווחו חווות קשות מאוד והם סובלים מבעיות רגשות ופסיכולוגיות קשות במיוחד. מי שהיטה להנש את מצבם בהיבט זה היא דווקא הגבי אורית רובין, המצהירה מטעם העוטרים, והיא עשתה-כך בישיבת ועדת החינוך, התרבות והספורט מיום 14.12.2010 כשבינה כדלקמן:¹⁹

”חשוב לי להזכיר שאנו מדברים על ילדים בסיכון ולילדים בסיכון גבוהה. אלו ילדים שמאגים ממשחוות שחוו טראומה, משפחות של מבקשי מקלט. ילדים שעברו הרבה שינויים בחיהם שלהם. הרבה אובדןיהם ונטישות. הורים שמתמודדים עם מציאות חיים היישרDOTית يوم יומיות והילדים חשובים לה.”

וראה לעניין זה גם את האמור בעמ' 4 למסמך מיום 18.6.2007 אשר נכתב על ידי הגבי אורי וייסבלאי מטעם מרכז המחקר והמידע של הכנסת ישראל וכותרתו ”**ילדים צוחנים המבקשים מקלט בישראל**”:

”**ニיכרות בהם תופעות של פост טראומה הקשורות באירועים שחוו בסוזן. אי-הוודאות והמתוח שבבים הם שרויים מוביילים לעתים לביעות של דיכאון, אלימות, אלכוהוליזם וסכסיום בתחום המשפחה**”

לכן יש להוסיף כי ילדי המסתננים סובלים כקבוצה ובאופן כוללני, גם מליקות למידה קשות והתקפות קוגניטיביות מואחרות בשל העבודה שמעולם קודם לכך לא שוו בנסיבות חינוכית כלשהו.

הניסיון המctrbar בטיפול בידי המסתננים מלמד כי ילדים אלה חווים גם תסכול רב בישראל, ובפרט בכל מגעיהם עם מערכת החינוך, והתסכול גורם להתנהגוות אלימה בצורה חריגה בקרב הילדים הללו בין לבין עצמם ובינם לבין הסביבה. נוסף על כך ילדי המסתננים מסודן חווים קושי בהשתלבות חברתיות גם במסגרות חינוכיות, קושי הנובע מהיעדר כישוריים חברתיים ומהבדלי התרבותיים והבנת קודדי ההתנהגות בעולם המערבי.²⁰

כאן המקום להציג, כי שווון אינו מחיב זהות, וכדברי השופט ת' אור ברג'ץ 328/88 **אביון נ' מינהל מקרקעי ישראל**, פ"ד מג(4) 297, בעמ' 299 ”**שווון בין מי שאינו שווים**” איןו, לעיתים, אלא לעג לרשות. לעיתים ”**לשפט השוויון יש לפועל מתחז שנות**” (בג'ץ 246/81 **אגוזת דרך נ' רשות השידור**, פ"ד לה(4) 1, 11).

המקרה שבפנינו הוא מקרה קליני אשר בו לשם השגת שוויון בתחום החינוך יש לפעול מתוך הכרת השונות בין הילדים. הפערים כיוון בין ילדי המסתננים לבין ילדים אחרים בישראל בגילם הם עצומים בכל תחומי ההשוואה האפשרים, לרבות פערים של ידע, של תרבויות ומנטליות, הבדלי רמות בשפה וקשי לימידה עמוקים, ככל אינם אפשריים של ילדים אלה בתמי הספר הרגילים מבלי להעביר אותם תחילת ב”תחנת מעבר” שתצמצם באופן משמעותי את הפערים הללו.

¹⁹ עמ' 21 לפוטוקול מס' 326 מישיבת ועדת החינוך, התרבות והספורט מיום 14.12.2010 (הכנסת השמונה עשרה, מושב שליש) שכותרתו ”**שילוב ילדים עובדים זרים וילדים פליטים במערכת החינוך- לציון יום זכויות האדם הבינלאומי**” (להלן: ”**פוטוקול 326 של ועדת החינוך, התרבות והספורט-2010**”)

²⁰ מתוך דבריה של הנרתת רкопת גורן פרץ, מנהלת מתחם ”**נוֹף אִילוֹת**” בקיבוץ אילות, בעיתון המקומי של חבל אילות ”**קצת המדבר**” בעמ' 17 (גיליון 129, יולי 2011)

72. אם הקיימות חינוך לילדי המסתננים היא מטרת העותרים, אז שילובם בתחום המערכות החינוכיות הקיימות אצל המשינה 1, או בכל מקום אחר בארץ לצורן העניין, לא תשג מטרה זו. דזוקה המטרות החינוכית הנפרצת יכולה לקדם שווון בחינוך שכן שמסגרת כזו מסייעת במציאות הפערים, וכן להשוו את דמותם הלימודית של ילדי המסתננים לרמת ילדים אחרים בני גילם, דבר שאינו בר-כיזוע במסגרת נתיב-הספר הממלכתיים הרגילים.
73. שילוב ילדי המסתננים בנתבי הספר הממלכתיים רק יחמיר ויעצם את הפערים בין הילדים, משום שילוי המסתננים אינם מצליחים להשתלב במסגרות אלה, לא כל שכן לרכוש בהן ידע.
74. ניסיונות שנערכו בעבר לשלב את ילדי המסתננים בניהיטת הספר "מעלה שחורות" בית ספר אוזורי הכלול בית-ספר יסודי ובית-ספר על-יסודי בחבל אילوت נכשלו כישלון חרוץ. בשנת 2009 נעשה ניסיון להעביר 5 ילדים מסתננים מסוון, שהיו תלמידים בבייה"ס "נון אילות" לביה"ס האוזורי "מעלה שחורות". ניסיון זה לא צלח והסתתרים בכך שמנחתת מחלוקת החינוך של מועצה אזורית חבל אילוט, הגבי. ש. אורון, פנה למפקחת מחוז דרום מטעם משרד החינוך, הגבי. ג. בלום, בבקשת להעבירם חזרה לביה"ס "נון אילות". בפנייתה צינה גבי אורון בפирוט רב את הסיבות לנתקת ההחזקה ועל-כן נביא פניה זו כלשונה:
- "טרם קיבלו את תשובהך למכתבנו הנ"ל."
- חשיבותו להבהיר כי טובת הילדים הסודניים עומדת נגד עיננו, המעביר יתרום להם רבות ויחזק אותם.
- אדגיש כי בכתנו נובעת מהשיקולים הבאים:
1. פערו למדיה מאוד גדולים, הילדים עדים לא יודעים קרוא וכותב, קצב הלמידה איטי, צרכיים הרבה עזרה, תמייה תיווך וסביבה מוכרת.
 2. [...]
 3. הקשר ביןם לבין חבריהם- השפה המשותפת, עדיף שייהיו וילמדו ביחד.
 4. המעביר לחטיבה, יקשה עליהם להיות ויעלו כבודדים ולא בקבוצה.
 5. מעורבות בקהילה- מרגשים לא שייכים לשאר ילדי החבל הלומדים בבייה"ס "מעלה שחורות" ולא מתחברים לעשייה שלנו, עדיף ובריא להם שייהיו מעורבים בקהילה שלהם.
 6. ישנה התכוונות כי בחודשים ספט'-אוקטובר, יחוزو מרצונם חלק מתושבי "נון אילות" לארצם ובهن התלמידים הנ"ל.
- נשמח לקבל את אישורך למעבר הילדים לבית הספר בקיובץ אילות".
- העתק פרוטוקול ישיבה בנושא "مسגרות חינוכיות לילדים הסודניים באילת ובחבל אילות לשנה"ל תש"ע" מיום 23.2.2009 וכן העתק מכתבים שנשלחו ע"י גבי אורון לגבי בלום מצורפים לתגובה זו ומוסמנים נספח ד'.
- הניסיונו הכספי לשלב את ילדי המסתננים הסודניים במסגרות החינוך הקיימות הגביר את תחושת התסקול והאכזבה שחוו הילדים הללו ממילא, והגביר את בעיות האלים בקרבתם.
75. למיטב ידיעתה של המשינה 1 גם ברשויות מקומיות אחרות אין משלבים את ילדי המסתננים במערכות החינוך הכלליות. הדוגמאות אשר אליהן הפניה המצהירה מטעם העותרים גבי רובין בתצהירהה (סעיף 17) אינם מעידים על שילוב של ילדי מסתננים מסוון לא כלל ולא בפרט בתבונת הרגילים ברישיות מקומיות אחרות. דזוקה הדוגמא המובאת תDIR של בית הספר "ביאליק רוגוזין" בדרות תל-אביב, מעידה על הצלחתה של סגנוגזיה חינוכית וטיפול מותאם בילדים העובדים הזרים, באופן מרווח ובההתאם לצרכיהם. ביחס זה הוא ודאי מודל לחיקוי אך עיקרי תלמידיו הם ילדים פליטים ועובדים זרים.²¹ ומטעם זה הוא יכול וראוי לשמש דוגמא וSAMPLE להתקיוי על ידי בית-הספר "נון אילות". מכל מקום, לדברי מחלוקת הרוחה בעיר תל-אביב, קיימות בעיות רבות בקרב ילדים המסתננים הנובעות, בין היתר מ垦שי תקשורת וחוסר היכרות

²¹ פרוטוקול 326 של ועדת החינוך, התרבות והספורט-2010, לעיל הייש 16, בעמ' 5-14-7.

עם התרבות המערבית.²² מאליו מובן גם כי היכולות ה캡טיווית של עירית אילת ושל עירית תל-אביב אינן דומות כל-כך.

בעיר עבר אמנס יליי המסתננים המתגוררים בעיר משולבים במערכת החינוך העירונית והעיריה לא הקימה למען מסגרות חינוך יהודיות נפרדות, אולם למשתמש ידיעתה של המשיבה 1 בפועל ובבים מהتلמידים מקרוב ילדי המסתננים אינם מגיעים באופן סדרי לבתי הספר, אינם משתלבים בצוותם בכיתותיהם ואינם עומדים בדרישות אלמנטריות של מערכת החינוך ובצפיפותה; כן לדוגמא ילדים משולבים בכיתות לפחות גילם גם אם אינם יודעים קרוא וכותב וסובלים מהזורה חינוכית וחברתית במסגרון החינוכי. ישנו אף ילדים מבני המסתננים מסוון המשוערים מהמערכת, שכן קיימים בקרבם ילדים המתקשים להסתגל למערכת החינוך, מתקשים בלימודים ויש להם הפרעות התנהגות. גם בערד אין כרוכים מיוחדים.²³ באופן כללי ניתן לומר שኒוון האינטגרציה של ילדים המסתננים הטודניים בערד לא עלה יפה.

יובהר, כי רמת הלימודים של ילדים המסתננים נמוכה באופן משמעותי מרמת הילדים של בני גילם הלומדים בבית-הספר ולא ניתן לגשר על הפער הזה מבלי להקים עבור ילדי המסתננים מסגרת נפרדת, חמה, תומכת ואישית, אשר תואמת את רמת הלימודים שלהם. ראייה לכך היא העבודה שבניגוד למסגרות חינוך אחידות מרבית הילדים הרשומים ללימודים בבית-הספר "נוּף אילות" אכן מגיעים אליו. שילובם של ילדים העורקרים במערכת החינוך הרגילה באילת הייתה עשויה להם עול עצום ורב, גורמת להם לכישלונות יהודים-ראש, ומסבה להם אכזבות ותסכולים. דזוקא המספרת הנפרדת עתידה לאפשר להם, אם יהיה בכך צורך, ואם עדרין ישחו בארץ, להשתלב ב庆幸 בבתי הספר הקיימים בעיר.

78. השונות הרלוונטית כפי שתוארה לעיל, אשר עיקרה פערו שפה, תרבות וידע, מצדיקה את השימוש של ילדים המסתננים הטודניים במסגרת חינוכית נפרדת באופן זמני וטרתית להוביל למצב שביעתי, אם ישארו, יכולים להשתלב במערכת החינוך ואם לא ישארו, לפחות תישמר זהותם התרבותית וכן יוכל למש את עצם בארץ.

79. יזכיר, כי "מבחן האמייני של שוינו אינו בהכרזות על ההכרה בו, אלא בהגשותו ממשית ובתוצאותיו המעשיות"²⁴.

80. דזוקא הכנסת ילדים המסתננים הטודניים לתוכן היכרות הנורמטיביות בבתי הספר הרגילים באילת תפגע בהם ותסב להם כישלונות וצלקות נפשיות. שילוב ילדים המסתננים בבתי הספר הממלכתיים, מבלי להתייחס לשונות הרלוונטיות שלהם ולפערם העצומים שתוארו לעיל תוביל להפליגות בחינוך, לא זו הזרק לקידום כי אם הזרק להנחתת נחלותם. עירון השווין המהוותי יוגשם ורק אם נתחשב בשונותם הרלוונטיות של ילדים אלו ולא אם נתעלם מהם.

81. מאליו מובן, כי רק ילדים המסתננים הטודניים יפגעו משילובם בתבי הספר הממלכתיים, אלא גם כל יתר התלמידים הלומדים בכיתה אשר בה הם יושבו, שהרי הדבר בהכרח יעצב את קצב הלימוד של הклассה כולה ואת רמת הלימודים.

82. מהמור לעיל עולה כי אין להקל ראש בחשיבות יצירת המספר היהודית בבית הספר "נוּף אילות" לילדים אלו וכי השונות הרלוונטיות במקורה דן בהחלט מצדקה, אף מחיבת, קיומה של מסגרת חינוכית נפרדת וייחודית זו.

83. הטענה כאילו צבע עורם, גזע או דתם של העורקרים מהווים עילה להפליגות לרעה במערכת החינוך אצל המשיבה 1 (פרק המבוא לעתירה וכן טעיפים א', 54, 56, 68 בעתירה) היא טענה מקוממת, מעלייה, כוזבת וכמוון בלתי-邏輯ית ובלתי-邏輯ית. העבודה שהמשיבה 1 מתייחסת אל ילדים המסתננים מסוון באורה שונה מאשר לשאר ילדים תושבי אילת, איננה נובעת מכך שמדוברים שעוטרים ייחסו לה. כל הטעמים שננקחו בחשבון שיקוליה של המשיבה 1 בטיפול בילדים העורקרים, כפי שפרטנו לעיל, הם שיקולים עניינים וראויים, והעובדה שעליה בידה למצוא פתרון לחינוכם של ילדים אלה בדמות מוסד חינוכי מסודר, מצויה

²² גלעד נתן, "סוגיות הקשורות במסתננים ומבקשי מקלט מאפריקה השוואים בישראל", מרכז המחקר והמידע של הכנסת, נכתב ביום 21.11.2010 בעמ' 6

²³ שם

²⁴ בגץ 453/94 שודلت הנשים בישראל ממשלה ישראל, פ"ד מה(5), 501 (1994).

- ומנווהל, המשרת את צורכיה (הزمוניים) של קהילת המסתננים מסודן רואיה רק לשבת, וזאי לא לגנאי.
- דרישת העותרים להיקלט בכיתות הרגילות במערכת החינוך הממלכתית באילת לא זו בלבד שאין המשיבה 1 חייבת להיעתר לה על פי הדיין, אלא שהדבר הוא, לדעת המשיבה 1, משגה מוחלט מכל בחינה שהיא, ומהבחינה הпедagogית בראש ובראשונה.
- סיכוןו של עניין הוא, כי בינויו לניטען בעתירה, לא צבע עורם, גזע, השקפות או דתם של ילדי המסתננים הם שעומדים בסיס ההחלטה להקים לילדי המסתננים מסגרת חינוכית נפרדת. החלטה זו מושתת כל כולה על העובדה כי מדובר במסתננים ששהם בישראל באופן לא חוקי, לתקופה זמנית ומוגבלת, ואשר הפעורים העצומים והמהותיים בין לבין האופולוסייה בישראל מחייבים התחשבות בשונות זו והקמת מסגרת חינוכית נפרדת.
- ג. אירועות שהותם של העותרים בישראל מחייב פתרון ארעי בתחום החינוך**
- הسعد המבוקש בעתירה זו הוא שילוב ילדי המסתננים מדרום סוזן במערכת החינוך של המשיבה 1, בבתי הספר הקיימים בעיר אילת. סעד זה אינו פתרון נאות למצב עניינים זמני על פי טיבו. מצב עניינים זמני מצrisk פתרון הולם, שהוא שונה מפתרונות של קבוע. השילוב המבוקש במערך החינוךקיים, לא זו בלבד שאינו אפשרי ומעשי, ועל כך נהchief בהמשך, אלא אין הוא אף ראוי וחולם את שהותם הזמנית של העותרים בארץ עד ישובו לארצם.
- לפי הערכתה של המשיבה 1 מצויים כירום באילת 50 עד 100 ילדים מקרוב הקהילה של המסתננים מסודן שהם בגיל בית ספר. מספרים מדויקים אין במצב, וגם לא יהיה, מההטעמים שיפורטו לעיל לגבי מידע על אוכלוסייה זו בכלל 15 הילדים הנמנים על העותרים, הם חלק מקבוצה זו. שילוב ילדים אלה בתחום מערכת החינוך הקיימת באילת אינו עניין של מה-בכך. הדבר מחייב קליטה של מורים דוברי ערבית, הכתת שיטת לימוד התואמת את הידע של ילדי המסתננים והעובדה שמדוברים כלל אינם דוברי עברית לא-כל-שכנן יודע קרוא וכותב בעברית. יש לגייס מורים מתאימים, חונכים אישיים, יועצים ופסיכולוגים דוברי עברית, לבנות או ליחיד לעותרים מתקני לימוד הולמים בתחום הספר והקיימים ועוד. מדובר בתחום אורך ומורכב, המכיבר תכונו הולם, הגדלה משמעותית של תקציבים והתגניות מלאה של משרדיה הממשלה ומשרד החינוך בראשם. מדובר בצעד מהפכני שעליותיו הכלכליות רבות, ואשר ישומו יארך זמן. פתרון שכזה מוצדק ו ראוי מקום בו מדובר בעולים שנקלטים בישראל כאזרחי המדינה, והמדינה כענין שבמדיניות נכונה לשאת בעלות הכרוכות בכך ולטפל בנסיבות הпедagogית הכרוכה בכך מתוך הכרת חובתה כלפי כל אזרחיה, ללא כל הבדל, ומתוך תחושת אחריות כלפי מי שאת בואם בקשה המדינה ואת קליטתם היא רואה כיudo לאומי. אף אחד מהפרמטרים הללו אינם מתקיים בעותרים ועל-כן לא נראה כי ראוי להיות את המדינה ואת המשיבה 1 לפועל באופן דומה ל"קליטותם" של העותרים ולדאוג להתערות הקלה בחיי העם והמדינה בישראל שעה שהם עצם אורחות לא-קריםם שההייטם זמנית בהחלט.
- נזכיר עוד, כי העיר אילת מוגדרת כ"עיר עולמי". אילת היא עיר המונשת בклיטת אוכלוסיות של עולמים, אשר יש צורך בשילובם בתחום המרכות הקיימות והפועלות בעיר וכן היא מודעת היטב, ודאי מודעת יותר מן העותרים, לקשיים, זמן ולশאים האנושיים והכspiים של קליטתה ושילובה של קבוצת אוכלוסייה זרה בתחום מרכות העיר, לרבות מערכת החינוך, מצריות. בעשור האחרון קלטה העיר אילת, שאוכלוסيتها מנתה על-פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה 47,600 נפש, ביוני 2010 אף עולים חדשים. המשיבה 1 מנוהה בטיפול בעולים וורה לצרכים של אוכלוסיות חדשות ולקשיים הצפויים בהליכי התערותם.
- דרישת העותרים לשלב את ילדי המסתננים הסודניים בבתי הספר "הרגילים" בעיר אילת מתעלמת מהעובדה שהעותרים שוהים בישראל באופן זמני בלבד ועתידי לחזור בתחום זמן קצר לארץ מוצאים. אין עסקין באזרחי ישראל וגס לאiami שעתידים להיות אזרחי ישראל, ואין מדובר ב"הלייני קליטה" שנועד מעצם טיבם לאפשר קליטתם הקבועה וטמייתם בחברה בישראל.
- לעותרים לא תצמץ שום תועלת משילובם בבתי הספר הקיימים ובכיתות הנורמטיביות, אך מנגד הפגיעה בהם תהא רבה בין היתר, ומעבר לנימוקים הпедagogיים שפרטו לעיל, משום שシリובם המבוקש עלול לפתח אצלם ואצל משפחותיהם ציפייה כי בעתיד יהפכו לאזרחים, תושבים או "ישראלים", וכוונה כזו לא תשקף את המציאות כהויאיתה, וכן מן הטעם שבמוקם לחזק בהם את זהותם האתנית, למדם בשפטם את

מורשתם ומסורתיהם, ייחנוו לידי המסתננים הסודניים על פי תוכניות לימוז הולמות את מסורת ישראל, ערכי התרבות היהודית, מורשתם עם ישראל, חגי ישראל ומועדיו, ההיסטוריה של הציונות, וכוכלי. נתמה מה טעם מצוי בכך העותרים או באין כוחם?

91. יודגש בעניין זה, כי ההפנייה בעתרה לפסק הדין בעניין **טבקה** הינה הפניה שוגיה בדוקמן הטעם הזה. העותרים בעניין **טבקה** היו אזרחי מדינת ישראל, אשר מטרת שילובם במערכות החינוך הקיימת הייתה לסייע להם לבנות זהות ישראלית שורשית (במידה מרובה על-חשבון זהותם המקורי הזהה) כדי להקל עליהם את הליכי החקלאה וההיבטים בחברה הישראלית, לאפשר להם לספוג את ערכיו החנורא הישראלית, את התרבות הישראלית ואת החינוך הישראלי. לא כך הוא לגבי העותרים, אשר לבכיהם אין שום שאיפה או יעד לגרוטם להם לטשטוש זהותם האתנית ולאפשר להם להיטמע בחברה הישראלית. והפונן הוא, ישנה דואקה חשיבות לשמירה על ערכיהם וזהותם האתנית על מנת שלא יקשה עליהם לשוב לארץ מוצאים בעתיד הקרוב.

92. מדגש שוב, כי נגד העותרים הוצאו צווי הרוחקה והירושו הזמני שניין להם לשחות בישראל הינו אכן חלופת מעצר. פתרון זה נוצר בשל המהessor במקומות במתכני הכליאה ואין בו בשום פנים ואופן כדי להכשיר את שהיית המסתננים הסודניים בישראל בכל דרך או משומן איתה או סימן לבונת המדינה לאפשר המשך שהיותם בישראל, או לקליטתם בארץ.

93. בל נשכח: מדינת ישראל נלחמת יומ-יום בתופעת המסתננים אל תוך גבולותיה. בימים אלה נעשים ניסיונות רבים על ידי המדינה להחזיר חלק מהmastננים באופן רצוני לארכזותיהם. שילובם במערכות החינוך הקיימת לא רק שיפגע במדיניות הציבורית של מדינת ישראל אלא אף יפגע ביכולתם של המסתננים לשוב בעתיד לארץ מוצאים.

94. שאלת שילובם של לידי העותרים במערכות החינוך המקומית בעיר אילת היא שאלה מהותית, ערכית ואסטרטגית של מדיניות לאומי. ישום רכיב של שווון, אמיתי או מזומה, והוא רק אלמנט אחד שיש לשיקול בהקשר הזה, ולא דואקה האלמנט הכספי או המכרי. ניתוח סוגית שילובם של לידי העותרים דרך פריזמה של הזכות לשוויון הוא מושא אנלטי ולוגי, משומן שהוא מניה כהנת-מושך שחייב להתקיים שוויון בכל מקרה, תהינה הנסיבות אשר תהיינה. על המדינה כריבון, והמשיבה 1 כרשות שהיא חלק ממנה, לשקל קשת רחבה של שיקולים, אשר הזכות לשוויון היא אחת מהן. בנסיבות העניין לא נכון שיהיה זה השיקול המכרי, בין היתר מושם שאימכו יסכל כליל או יכbrid על יכולתה של המדינה למשמש את זכותה כריבון ליישם את מדיניות ההגירה שלה, ולצמצם את היקף ההסתננות של מחפשי עבודה מסודן לשטחה.

בבית-המשפט ינהג ודאי זהירות רבה בפרשנות חדשנית, המרחיבה את גבולות הזכות לשוויון אל מעבר לעדדים הלאומיים של מדינת ישראל, באופן שיטctal, ימנע או יכbrid יישום לגיטימי של מדיניות הגירה לאומיית. שומה על בית המשפט לבחון את המדיניות שהמשיבים נוקטים, ואשר אספקט החינוך הוא חלק ממנה, על-פי קני המדינה המקובלים לבחינות, ותוך שמירת העיקרונות הבסיסי והידען שבית-המשפט אינו שם את שיקול דעתו במקומות שיקול דעתה של הרשות המוסמכת.

ד. בית הספר נוף אילות הינו מסגרת חינוכית רואיה ביותר התואמת את צרכי לידי המסתננים

95. בבית הספר "נוף אילות" לומדים כ- 60 ילדים מכיתה א'-י', כולם, לפי הידען ולפי הצהרות הוריהם, מהעיר אילת. המבוגרים מביניהם הינם בגיל 16. בית הספר "נוף אילות" הינו מוסד חינוכי המעניק לידי המסתננים הסודניים מסגרת חינוכית המכירה במצוותיהם וצרכיהם, ומתוחשבת בשפטם ובключи הלמידה שם חווים, ובמצוותיהם הפוסט-טראומטיות האישיות. בבית-הספר לומדים ילדים למדו בסיסיים של עברית, אנגלית, ערבית, חשבון, מלאכת ידים, היסטוריה, גיאוגרפיה ועוד. יש לצריך בהקשר זה כי לפי הידען למשיבה 1 בית-הספר אינו מקבל, ממשרד החינוך תכנית למדוים מובנית, ותוכנית הלימודים נבנית למעשה על ידי הוצאות המנוסה בבית-הספר בהתאם לתלמידים ויכולותיהם

96. לפי הידען למשיבה 1 במהלך שלוש השנים האחרונות קלט קיבוץ אילות כ- 300 מסתננים סודניים וספק להם מגורים בקיובן לתקופת שהיותם בישראל. על מנת להקל על חייהם של המסתננים בישראל מקיים קיבוץ אילות מעין כפר-נופש עבור המסתננים, והדבר מאפשר להם לחוות קהילה השומרת על צבוניה היהודי ועל זהותה האתנית הנפרדת במסגרת חיי קהילה עצמאיים. אגב, בקיובן אילות מצוי גם משרד המשמש כ"קונסוליה בלתי-רשמית" של דרום סודן בישראל, והוא מקום מושבו של "הקונסול" המכון של דרום סודן מר ביס תאנג.

בית הספר "נוף אילות" הוקם בסמוך לכפר-הנופש זהה.

97. בית הספר, המצו依 בתהליכי הקרה והרשאה על ידי משרד החינוך, מנהל, מפוקח ומתקופץ על-ידי משרז' החינוך. תקן בה"ס כולל ארבע מורות במשרה מלאה ומנהל. למעשה מעשה בבית הספר "נוף אילות" היחת המספרי בין מורים לתלמידים ב"נוף אילות" עולה על היחס המקובל בכל בתיה הספר האחרים בעיר אילית. בנוסף, ובניגוד לנטען בעתיותה [סעיף 2ב], שתים מבין המורות הן מורות מוסמכות ושתיים נוספות אמנים טרם השלים את לימודי תעוזת ההוראה שלهن אך הן מורות ותיקות מאוד בעלות ניסיון רב בתחום החינוך ובעובודה עם אוכלוסיות קשות. אחת המורות הלא מוסמכות היא ליהה, ערבייה נוצרייה מנצרות, ולה ניסיון רב בהוראת השפה הערבית בבית ספר תיכון. מורה נוספת היא רחל (רוחה) נלסון. גבי' נלסון היא חברת קיבוץ אילות העוסקת בתחום החינוך מזה שניים ושם מהמחנכת הולך לפניה זה שנים. בערו אף לימדה גבי' נלסון כמורה בבתי ספר שונים בעיר אילית. גבי' נלסון היא נכנס עבורי בית-הספר משום שמעדר לכישורייה כמורה ומהנכת רחל מטפלת בילדים במסירות רבה ולעתים קרובות משמשת להם כאם לא-phansoaaria מהיא מתפקדת כמורה בבה"ס. כל המורים עושים את עבודתם, למידת ידיעתה של המשיבה 12 ולפי כל בירוריה, באחבה, במסירות הרבה ובכישرون, וכל הלעוזותיהם של העותרים לגבי' רמת ההוראה (בסעיף 21 בעתיותה) אין מקומם והן מוקוממות מאוד ומיידות על כיפות טוביה, תחת הכרות התודה שהוצאות של בית-הספר ראוי לה.
98. יודגש בעניין זה, כי גם בבתי הספר האזוריים באילת מלמדים מורים בודדים שאינם בעלי תעוזת הוראה. אילית היא עיר קטינה הסובלת מצוקות רבות וביניהם מצוקת כוח-אדם בתחום החינוך. אם ורוצים העותרים ללמידה בבית ספר בו מלמדים רק מורים מוסמכים הרוי שבתי-הספר באילת כנראה, ולמרבה הצער, אינם המקום הנכון, ואם הקשרת המורים היא מבחן לעמידת בית ספר ב"דרישות מינימאליות" כתענת העותרים, הרי ששות בית ספר באילת אינו עומד בדרישותיהם הגבוהות.
99. הדברים מקבלים משנה-תוקף כאשר מעבר למצוקה הקיימת בעיר אילית בכוח אדם בכלל ובמורים בפרט, על מנת ללמד את ילדים המשתננים הסודניים יש צורך במורים דוברי ערבית וביעוצים דוברי עברית. יודגש, כי אמנס שפת הלימוד בבית הספר "נוף אילות" היא עברית, אולם רבים מן התלמידים הם דוברי ערבית, שכן יש צורך בגיוס מורים דוברי השפה הערבית.
100. צוות המורים בבית הספר "נוף אילות" עושה יubarות קודשי של ממש עם ילדי המשתננים בבית-הספר. ומעניק להם מעבר לחינוך פורמלי גם יחס אישי וمسירות שלא היו מקבלים בשום מסגרת חינוכית אחרת. מדובר במסגרת אחת בה זוכים הילדים לקבל טיפול לא רק ברמה החינוכית אלא גם ברמה הרגשית. יש לציין כי מדובר בילדים אשר רובם עברו חוות קשות ומצוקות המ茲יכים טיפול מיוחד.
101. כפי שכבר ציינו, הרמה האקדמית של ילדי העותרים הינה כאמור נמוכה מאוד ורוביים אינם יודעים קרוא וכותב, אינם יודעים חשבון ובאים מרקע של הזנה חינוכית וпедוגוגית מתחשכת. תשומת הלב, הסבלנות וההשקעה הנדרשים בילדים אלה הם גבויים במידה רבה מה שנינתן להעניק להם במסגרות החינוכיות הקיימות. ב"נוף אילות" הם זוכים לקבל זאתמצוות בעל ניסיון רב בטיפול באוכלוסיות קשות.
102. לא מיותר לציין בהקשר זהה, כי גם מבחינה כלכלית-תקציבית, טמון כmobן יתרונו ברכיוו כל ילדי המשתננים במסגרת חינוכית אחת. היות שהילדים הללו דורשים טיפול מיוחד וצאות מיוחד וריכום במסגרת אחת מאפשר מבחינה התקציבית לשפק להם את השירותים שהם צריכים, פיזורים כmobן יצריך משארים גדולים פי כמה, אשר יש להניח כי לא ניתן יהיה להציגם כל.
103. כן ציינו, כי בימים אלה מקבל בית-הספר "נוף אילות" "סמל מוסד", וכל צוות המורים בבית הספר נמצא בתחוםי הסמכה.
104. מר ישראל נהרי, מנהל בית הספר, שתצהירו מטורף לTAGובה זו, טוען כי אין לו כל ספק, כי במסגרת בית הספר הקיימים בעיר אילית לא היו ילדי המשתננים זוכים לטיפול ולהחס שהם מקבלים בבית הספר "נוף אילות", ולכן לדעתו הלמורים במסגרת המיוחד והנפרדת הזאת, המותאמת לצרכיהם ולמצבים של ילדי המשתננים, הם הפתרון הטוב ביותר שניתן להעניק להם.
105. לדעת מר נהרי, ילדי המשתננים, במצבם היום, אינם מסוגלים להשתלב בכיתות הרגילים במערכת החינוך הקיימת בעיר אילית. זאת בשל פערו שפה, פערו ידע, פערו תרבות ומנטאליות. על מנת שילדים אלה יוכל להשתלב במערכת החינוך יש להשלים תחיללה את הפערים הגדולים ביניהם לבין ילדים אחרים בני גילם במערכת החינוך המקומית. ברור כי לא ניתן לשלב ילדים בן 16 בתוך כיתה של ילדים בגין 6 גם אם כישורי האקדמיים הולמים את תוכנית הלימודים של כיתה אלף בלבד. הדבר יפגע בראש ובראשונה בילד עצמו,

ובתדרmittelו, לא ניתן לו לימוד אמינו, וכמוון לא אפשרי לקיים לימודים סדריריט של הכתה כולה, והורי הדברים הללו ברורים ונחרים לכל בר-בי-רב, ונדמה שאין כל צורך לפרוטס ולהרחב בנהם.

בנוסף, יש חשיבות גוזלה לעובדה שב"נוּף אילות" לומדים כל ילוי המסתננים יחו'. הדבר אפשרו להט לשומר על זהותם האתנית ולהיות בקרבתם מי שבוגנים אותם ואת שפטםומי שעברו חוותות דומותן שלהם. לא מיותר לציין עוד כי בבית הספר האזורי "מעלה שחורת" למשל נדרשים הורי הילדים לשולט אגרת חינוך שנתית בסך של כ- 2,000 ש"ח לעומת "אגרת חינוך" שנתית מצומחת ומוסכמת באופן קיצוני בסכום של 200 ש"ח בלבד הנדרשת בע"ו אילות". המסתננים הסודניים יתנסו לעמוד בתשלום אגרת החינוך וגם מהטעם הזה רביהם מן הילדים לא יגיעו לבתי הספר של מערכת החינוך הרגילה. בכך יש להוסיף גם כי בית-הספר "נוּף אילות" ספרי הלימוד נרכשים עבור הילדים על ידי הקיבוץ ועיריית אילת מכסי מושך החינוך, והוריהם אינם נדרשים לשאת בעלות קניית ספרי לימוד. לא כך כמוון בבתי הספר של מערכת החינוך הרגילה.

בקשר זה לא ניתן שלא להתייחס לטענות העותרים בעמ' 7 לעתירה לפיה "אין במקום ספרי לימוד על פי מקצועות הלימוד ובהתאם לרמה הנלמדת. לתלמידים אין כלל ספרי לימוד, הספרים המעתים המצוינים במקום הם אכן שנתרמו על ידי הצוותי". טענה זו של העותרים מעורר לעובדה שהיא מקוממת מאוד הינה פשוט לא נכון. בית-הספר רוכש עבור תלמידיו את ספרי הלימוד וזאת מתוך הבנה למצוקת הכלכלית וחוסר יכולתם לשאת בעלות ספרי הלימוד. לא ברור כלל כיצד ניתן לקחת עובדה זו ולהציגה באופן השלילי בשביבים. האם טבוריים העותרים או בא-כוחם כי כל התלמידים בחינוך הממלכתי במדינת ישראל מקבלים ספרי חינוך מבית הספר חיננס-אין-קספ! אם ישולבו לידי המסתננים הסודניים בתשיי בספר האזוריים באילת יאלצו הוריהם לרכוש עבורים את ספרי הלימוד. אז יוכל באמצעות העותריםטעון כי אין להט ספרי לימוד.

טענת העותרים נגד החלוקה הרב-גילאית לכיתות אף היא אינה טעונה שכן מוסדות חינוך ובאים במדינת ישראל פועלים בשיטה זו ובהצלחה רבה. "רב גילאיות" היו אחד ממקורות החינוך הדמוקרטי, אשר גורס כי אין הבחנה בין כיתות, וכי ילדים מגילאים שונים יכולים לפעול יחד לפי בחירותם. עיקרון זה בא לידי ביטוי במרביה בת-הספר, בהט לא קיימת הפרודה של הילדים על פי גילם באמצעות חלוקה לשכבות גיל ולכיתותם. הסיבה לגישה זו היא התפישה לפיה כל אדם מפתח בקצב שהוא: ישנים ילדים ששלוטם השכלית מקדימה את הבשלות הרגשית שלהם, וכיתה אס גילאית כופה עליהם חברה שאינה בהכרח מתאימה להם. למעשה מגדיר דבר מורייד מן התחרותיות וכל ילד מתקדם בקצב האיש שלו. בעצם הרוב גילאיות ניתן לילד אליו יותר לחת את זמנו וללמוד את הנושא עד שהוא מבינו באמצעות מבליל להיות נתון לחץ חברתי הדושם ממנה לסייעים על מנת שכאר היכתה תוכל להתקדם (דבר אשר פוגם גם בהערכת העצמיה של הילד). לעומת זאת ילדים המתקדמים מהר יכולים לעשות זאת בקצב אישי ואינם צריכים להוכיח ולהשתעטם עד ששאר הילדים יגעו לרמתם²⁵. כולם פועלים בישראל מספר בניין ספר בשיטה הרוב גילאית בינוים בית ספר "קהילה" בתל אביב ובית ספר "קדס" בערד.²⁶ ברاي אם כן כי אין כל פסול בעובדה שבבבית הספר "נוּף אילות" לומדים בשיטה הרב-גילאית וייתכן כי הדבר דוקא מיטיב עם תלמידי בית הספר.

העותרים טוענים נגד הכתות בבית הספר שהיין כיתות ישנות ולא משופצות. כן נטען כי ברוחבת בית הספר ישנים "ציינורות", קרשים, מסמרים וברגים וחוטי חשמל חשופים". להוכיח טענה זו אף צילמו העותרים את פח האשפה המצווי במתחס כראיה להיות בית הספר מזונח, לא בטיחותי וכמוון מפליה לרעה. **לקרא ואלעין ארבע תמונות שציירפו העותרים לעתירותם - ולא להאמין.**

די בעיון בתמונות המציגות לתצהירו של מר נהרי, תמונות אשר צולמו ביום 26.7.2011, בהפתעה מוחלתו יש לומר לא כל תיאום עם ביה"ס ולא כל הכהנה מוקדמת, והשווות בעצמן אלף מיליט: לא זו בלבד שלא מדובר בבית ספר מזונח, אלא שניתן לומר כי בית הספר "נון אילות" הוא בית ספר מטופח ומושקע, אשו' נעשים כל הזמן באמצעות לשפרו עוד יותר. מצבו של בית הספר "נון אילות" אינו נופל ממצבם של בתיהם הספר האזריים באילת ואף עולה עליהם.

111. למקרא העתירה מצטיירת תמונה עצומה, אך כוזבת, של מבנה נטוש, מזונח ורעוע בכיוול המשמש כבנייה ספר לילדי המסתננים, תמונה מהוותה רקע "יהולם" לטיעון, הכוון כשלעצמו, של הפקרת הילדיות העותרים והזנוחים. לא זאת המציאות השוררת בבית-הספר "נון אילות", וטוב הי' עשוים העותרים אילו נמנעו מההטעות במכoon את בית משפט נכבד זה ובאו אליו בידיהם נקיות תוך שהם מציגים תמונה אמיתית של המצב.

111. בית הספר "נון-אילות" הינו בית ספר מטופח ומושקע, כיתות הלימוד מצוינות היבט, ממוגנות כבדעי, נקיות ומסודרות, עט כסאות ושולחנות תקניים. חצר יפה עם דשא מטופח משמשים את הילדיים בהפסקה. בבית הספר יש שירותי ניקיון ותחזקה, חדרי שירותים סבירים בחhalt, וכאמור מעבר לכל אלה, שוררו בו אווירת לימודים טובה ותמיכה אישית ומסורת לכל תלמיד.

יצוין בהקשר זה, כי הגבי אוורית וובין שתצהירה צורף לנפח עי' לעתירה, אינה מעידה על עצמה כי היא מומחית בתחום החינוך, ולא ברור כלל אייזו הקשרה מڪוועית יש לבני וובין, המאפשרת לה לבקר את בית-הספר באופן שבו היא מוצאת לנכון למתחה עליו ביקורת ולחווות דעתה המלומדת (!) על רמת הלימודים בבית-הספר ועל השירותים הניתנים בו.

כך או אחרת, בית-הספר "נון אילות" הינו דוגמא ומופת, ואם חינוכם של העותרים בו היא הפליה לדעה, לא נדע הפליה לטובה מהי.

111. בית-המשפט הנכבד מוזמן לקיים **תיקוּן במקומם** בבית-הספר "נון אילות" ולהתרשם במו עינו.

113. מעבר לכל האמור לעיל תדגש המשיבה 1 כי החובה הקבועה בחוק למtan שירותי חינוך מוטלת על משרד החינוך ולא על הרשות המקומית. (סעיף 7 לחוק ליום חובה)

114. המשיבה 1 אינה אחראית לקביעת תכני הלימוד ואניינה נוטלת חלק בתכנונים או בישומים, ברם הדעת נוטנת כי חינוכם של ילדים העותרים ראוי שיעשה בשיס לב לשונותם האתניות, התרבותית והלשונית, על-פי תוכניות לימוד הולומות את צרכי התלמידים מקרב הקהילה, יכולותיהם האקדמיות, תרבותם, מנוגיהם, הרקע החינוכי שלהם ועתידים בארץם, וזאת ככל הניתן באמצעות מורים שהוכשרו ללמד קהילות אלה ואוכלוסיות דומות, במידת האפשר - ולמשיבה 1 אין כמובן כל ידיעה בדבר התיכונות של העניין - באמצעות מורים מקרב קהילת העותרים עצם; שהרי כבר אמר החכם באדום, המלך שלמה: "קָנֵךְ לְגַעַר עַל פִּי ذֶרֶכְךָ..." (משל כי' ו).

ה. קליטת ידי המסתננים הסודניים לבתי הספר האזריים והעל אזריים אינה אפשרית בעיר אילת

115. אילת היא עיר קטנה המונה לפי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ליוני 2010 47,600 נפש (תושבי קבוע רשומיים). לפי מניינים בלתי-רשמיים אחרים מונה אוכלוסייתה כ-60,000 תושבים בפועל. נכון לדצמבר 2010 ריכזו המסתננים באילת עדכן על כ-7,000 איש, לפי ספירה אחרת עומד מניינם כולם על כ-9,000 נפש.ZA צא וחשב כי חלקם באוכלוסייה אילת של המסתננים הסודניים הוא עצום-ורובם לפי כל קנה-מידה שהוא. מדובר בתוספת אוכלוסייה לא-מודגרת ובלתי-קבועה של לא-פחות מ-15% מאוכלוסיית העיר ובריכוז הגודל בארץ של מסתננים מדروس-סוזן, המהווים גם כ-20% מסקן כל המסתננים השוהים כתע בישראל.²⁷

116. אוכלוסייתה של העיר אילת מאופיינת במצב סוציאו-כלכלי נזוק²⁸ יחסית. בעיר אילת כ-22% משפחות

²⁷ עci 11 לפוטוקול מס' 326 מישיבת ועדת החינוך, התרבות והספורט (הכנסת השמונה עשרה, מושב שלישי) מיום 14.12.2010. על פי רשות ההגירה, נכון ליום 28.4.2011 ישוהם בישראל 35,280 אלף מסתננים.

²⁸ על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה העיר אילת ממוקמת באשכול 5 (מתוך 10) במדד החברוני-כלכלי.

חד-הוריות, לעומת הממוצע הארצי העומד על 8.3% בלבד.²⁷ כמו כן אילת הינה ייעור עולמי מוכרזון בהתאם לסעיף 3 בפקודת מסי העירייה ומסי הממשלה (פיטוריון) 1938, המורכבות בעיקר מהגורי עבורה, בעליים חדשים, בני מיעוטים לא-יהודים וקבוצות אוכלוסייה חלשות אחרות. במהלך עשור השנים האחרונות קלטה העיר אילת כ- 7,500 תושבים מארצות שונות (היקף התושבים מהוות כ- 15% מכל התושבים בעיר).²⁸

117. עיריית אילת השלימה לפני זמן לא-רובה תוכנית הבראה קשה וכואבת, שביצועה התפרש על-פני כמה שנים ואשר כלל גם פיטורי עובדים וביס. בשנת 2007 הסתיימה תכנית ההבראה, שבuckותה, לאחר קיצוצים רבים וצמצומים, הגיעה העירייה לאיזון תקציבי. לאחר שנים רבות שהסתיכמו בגירעון, בשנת 2008 הסתיימה באיזון תקציבי. למרות האמור, ולמרות הקיצוצים החדים והcoesטים שנערכו במסגרת תכנית ההבראה, בשנת 2009 הסתיימה בגירעון תקציבי של כ-15 מיליון ש"ח, ושנת 2010 אף היא הסתיימה בגירעון תקציבי, שסכום המשוער עומד על כ-10 מיליון ש"ח.

118. בשנת 2009 בוטלה זכאותה של העיר אילת לקבלת מענק איזון שהממשלה נגה להעמיד לאילת, ועם שלילת זכאותה למונקי איזון נשללה מהעיר גם זכאותה למונקי פיתוח ממשלתיים. יצוין כי שאר הרשויותlayın מקבלות מענק איזון עומדות לפחות באחד משלושת הקритריונים הבאים:

א. הרשות נמצאת במרכז הארץ (כל הרשויות בפריפריה זכאות למונקי איזון);

ב. אוכלוסיית הרשות היא יותר מ-7,000 תושבים;

ג. הדירוג הטוציאו אקונומי של הרשות הוא ברמה 6 ומעלה.

119. אילת היא הרשות המקומית היחידה בארץ שאינה עומדת באף אחד מהkritriyonim שלעיל ולמרות זאת היא אינה מקבלת מענק איזון.²⁹ על כך מנהלת העיר אילת מאנק מתmesh משלות ישראל ובינתיים היא נשאת בkowski רב ובחירות-שינויים ממש בנטול מצוקותיה הכלכליות.

120. מאפיינים ייחודיים אלה מתקים על העיר אילת לשעת בנטול הכבד שמצוין הטיפול במסתננים אשר בשטחה, בכל תחום שהוא, לא כל שכן בתחום החינוך.

121. המסתננים מסוון ככל אין תורמים כਮובן מأומה לkopeta המודוללת של העירייה, והם רק מהווים נט לבלי כבד מנשוא על צווארס של שאר תושבי העיר, אשר נאלצים למן מכסי הארנונה העירונית שלחם את השירותים העירוניים, החברתיים והסוציאליים, שאוכלוסיית המסתננים הגדולה זו נזקפת להם.

122. העיר אילת כולה, ומערכת החינוך בעיר בפרט, סובלת מניות רכה של תושבים ומתקשה להתייבב. חלק לא-סביר מקרב הילדיים המשובעים בתחילת השנה בבתי-הספראים מטיילים את שנות-הלימודים בשל עזיבתם את העיר ובמקביל ילדים רבים מצטרפים לכחות ולבתי-הספר במהלך השנה בשל מעברים לעיר אילת. שילוב ילדי המסתננים לתוכן מערכת שהיא מילא לא-יציבה וסובלת מניות, והוספה של בעית הניות של ילדי הסודנים תנורום נזקים עצומים למערכת החינוך באילת, נזקים שמערכת החינוך העירונית אינה מסוגלת לשאת.

123. מאפיין נוסף של מערכת החינוך באילת הוא מחסור כרוני חמוץ בכוח-אדם לא רק בתחום ההוראה אלא גם בתחום עובדי הרוחה, פסיכולוגיים וגורמיים מקצועיים אחרים. ילדי המסתננים, בשל הטראות והחוויות הקשות שעברו טרם הגיעו לישראל, טוענים טיפול של גורמים מקצועיים ומומחים בטיפול באוכלוסוי ילדים כזו. תקן הפסיכולוגים במערך החינוך בבעל הספר באילת אינו מסוגל לשאת בנטול הנוסף זהה. תקן הפסיכולוגים במערך החינוך של עיריית אילת כולל היום 6 פסיכולוגים (2 מהם מומחים ו-4 מתחמים שאינם מורים חתימה) וחסר למועד הגשת תגובה זו כ-8 פסיכולוגים. כיצד ניתן לצפות ממערך חסר כזה שיטפל באוכלוסייה נוספת במיוחד?

²⁷ תמייר אגמון, "מצבה הכספי של העיר אילת", מרכז המחקר והמידע- המחלקה לפיקוח תקציבי- כניסה לישראל, הוגש לוועדת הפנים במסגרת יום אילת בכנסת, 25.2.2010, עמ' 6-7 (להלן: "מצבה הכספי של העיר אילת")

²⁸ אתר העיר אילת כפי שנצפה ביום 28.7.2011, URL: <http://www.eilat.muni.il/?CategoryID=1237>

²⁹ מצבה הכספי של העיר אילת, לעיל הייש 29, עמ' 7-6.

123. חלק מהמורים באילת אינם מורים מוסמכים וזאת מכיוון שישנו קשי אמייתי בಗויס מורים בעיר אילון, לא כל שכן מורים מוסמכים. מורים רבים לא נוטים להגעה לעיר אילת ממרכז הארץ או מצפונה, ולאלה שכן מוכנים להגעה, העירייה נדרשת לממן טיסות ושכר דירה.³²
124. בשל הריחוק הגיאוגרافي הוצאות החינוך של העיר אילת גדולות בכ-7 **16.7 מיליון ₪** בלבד עיר ממוצעת במרכז הארץ, בין היתר בשל הוצאות גדולות בגין מיזוג אוויר, צרכית מים ועלויות גiros מורים.³³
125. בנוסף, אילת היא כאמור עיר עולמי הקולטת עליה. בשל כך כבר היום מתמודדת המערכת החינוכית באילת עם קשיים רבים של פער שפה ותרבות. לא ניתן להעניש על המערכת קשיים נוספים, בהיקף רב ועצום מכפי שאי פעם הייתה צריכה להתמודד, שעה שהיא בקושי רבת מצלילה להתמודד עם קשייה הנוכחות.
126. נוסף על כך מתמודדת המשיבה 1, בין היתר בשל העובדה עיר קולטת עלייה, עם בעיות אלימות קשה. אילת היא העיר הראשונה בה יושמה התוכנית "עיר ללא אלימות". בשל החוויות הקשות שעברו והתסכול שהם חווים בישראל, נוטים ילדי המסתננים מסודן לאלימות ויש חשש מבוסס כי שילובם במערכות החינוך הקיימות וניטוקם מקהילתם יחריפו את תחושים התסכול שלהם ואלה יובילו בהכרח לאלימות קשה בעיר.³⁴
127. יצוין עוד, כי אחת הסיבות להעברת ילדי המסתננים לבית הספר ב"נוף אילות" היא העובדה שלא נמצא באילת שום מבנה פניו שיכל לשמש כבית-ספר עבורם. המשיבה 1 מפעילה כוות גן ילדים לילדי המסתננים הסודניים, אשר אליו מגיעים הם ילדי המסתננים הסודניים מайлט והן ילדי הסודנים מקיבוץ אילות, זאת מושם שבקיבוץ אילות אין מבנה שיכל לשמש גן ילדים. מצד שני נמצא מכאן ממבנה שיכל לשמש כמשכן של בית-ספר "נוף-אילות". הצרכים המשותפים של שתי הרשויות – העיר אילת והמועצה האזורית חבל אילות – וככוננותם לסייע לקבוצת המסתננים הבודילו לשיתוף פעולה מוצלח ביניהן, לרוחות המסתננים הסודניים ולתועלתם. ילדי הסודנים מקיבוץ אילות בגיל הגן מושעים לגן באילת וילדי הסודנים, והעותרים כנראה בכללם, שהם תושבי אילת בגיל בית-הספר מושעים לקיבוץ אילות. לא מיותר לציין לעניין גן הילדים כי הורי תלמידי גן הילדים מקרוב המסתננים הסודנים מכל היוזע למשיבה 1 מרצוים מאוד ממנה ולא נשמעה עד כה כל טענה לגבי וכל רצון או דרישת אינטגרציה לילדים בגיל הגן. נציין עוד כי הגנתם בגין הילדים היא כמובן זוברת ערבית.
128. אילת נושאת כבר היום בהשעות אל בית הספר נוף אילות ובחרזה, תוך מאכזים כבירים לסייע למשרד החינוך בכל הקשור בהעברת הכספי, בפיקוח וכו'. העותרים אינם נושאים בעלות ההשעה, ומכל מקום בית-הספר "נוף אילות" מצוי במרקח נסעה קצר מאד מאזור מזרחי המגורים הידועים של המסתננים הסודניים באילת, בשכונות יعلם, עציון ואופיר, קצר אף ממרקח הנסעה לחקל מבתי הספר האחרים בעיר אילות!
129. המשיבה 1 היא אמנת רשות מקומית, וככזו חלים עליה חובות שלטוניים מכוח החוק ופסיקת בת-המשפט, אולם הטלת חובות שאין הצדקה יכולת מעשית של הרשות להוציאם לפועל, היא חסרה, וזוחלת ואין להעילה לאיש, גם לא לעותרים כאן.
130. כוחות השוק, נדייה אקראית, ביקוש מסוים לעובדי כפויים ועובדים בלתי-מיומנים, שמוות ושיטת חבר-ambil-חבר יצרו מכך, הזיהה למדוי יש להזות, של ריכוז עצום של מסתננים מסודן ברחבי העיר אילת. כמות המסתננים היא הרבה פי כל קנה-מידה, כל וחומר לפי קנה-מידה ישראלי, והוא מהווה נחשול עצום מבחינתה של העיר אילת, המאים להטביעה.
131. גם אם מספרם של העותרים בעתירה זו לכארה איןנו רב, העותרים מעלים לדין סוגיה המתיחשת לציבור גדול הרבה יותר, והיא בעלת משמעות מרתקות-לכט הן מבחינת היקפה הכלול, הן מבחינת תוכנה והחשה להעלאת דרישות נוספות לקבלת שירותים חברתיים וקהילה-הילדיים נוספים. לא הגיוני, לא סביר ולמעשה לא-מתאפשר-על-הזעם **לצפות מרשות מקומית קטנה, בעלת משאבים מוגבלים וכוח-אדם**.

32 שם

33 שם

34atti וישראל, "הערכת השפעתה של תכנית "עיר ללא אלימות" על אלימות ילדים ובני גור", מרכז המחקר והמידע של הכנסת, נכתב ביום 25.10.2010 בעמ' 12-15.

מצומצם לפתו בעיות בהיקפים לאומיים.

1. היעדר ניקיון כפויים וחוסר תום לב

130. מבלי לגרוע מכל האמור לעיל יובהר, כי דינה של העתירה דין להידוחות על הסף ولو מן הטעם שהיא בחוסר תום-לב ובהיעדר ניקיון כפויים מתחייב ממי שմבקשים לקבל סעדים מן הצד.

131. מושכלות יסודן הון, כי על הפונה לבית-משפט לעניינים מנהליים לעשות זאת בידים נקיות. מי שמספר און חובתו לגלות לבית-המשפט את כל העובדות הרלוונטיות לעתירה ומסתיר עובדות שיש להן חשיבות או משמעות לגבי העתירה איננו ראוי לכך שבית-המשפט יושיט לו סعد ודין עתירתו להידוחות על הסף. על כל זה חוזר בית-המשפט פעמים רבות. ר' למשל בעת"מ (ת"א) 2083/07 חניוני דין אל בע"מ נ' רשות הרישוי (2011) (פורסם בנבו):

"בשני המקרים מזובר בהפרת חובתה של העותרת לנוכח בניקיון כפויים ולגלות לבית המשפט הwon בהליך המינהלי את כל העובדות העשויות להשפיע על הסעד לו עתירה. הפרת חובה זו מספיקה לדחית כל עתירה מינימלית بلا לבדוק את זדקתה לאופה (בג"ץ 421/86 אשכזב נ' שר התחבורה, פ"ד מא(1) 409), ובכלל זה עתירה מינימלית התקופת את תוצאתו של מכרז (בג"ץ 794/78 חרוט בע"מ נ' שר הבריאות, פ"ד לג(2) 716)."

כן ר' את האמור בע"מ 3911/05 חוה נ' מועצה מקומית אוזור, תק-על 2006(4) 448, בע"מ 465:

"לבית משפט לעניינים מנהליים סמכות לדחות עתירה או למחקה על הסף כולה או מಕצתה. כך יקרה למשל... מחמת שהוא או היעדר ניקיון כפויים...במקרה זה אני סבורה כי ניתן היה לדחות את העתירה על הסף בשל חוסר ניקיון כפויים, לאחר שבעתירותו בבית המשפט המחייב לא גילוי המעדער לבית המשפט כי הוגש גדו כתוב אישום נוספת בגין עבירות הבניה וכן התקיק תלוי ועומד נגדו...".

וראה גם את האמור בעת"מ (נכ') 1154/06 יצחק מלכא נ' וענונו שלומי (2007) (פורסם בנבו):

"בעניין זה מצין הנשיא (כתוארו דאו) שמדובר בגב"ץ 421/86 אשכזב נ' שר התחבורה, (פ"ד מא(1) 409), בזו הלשון: "בלל גדול מנהה בית משפט זה מאז ומתמיד והוא כי מוחבותו של הפונה אל בית המשפט הגובה לצדק לגלות לבית המשפט את כל העובדות הרלוונטיות, וכי שמתניר עובדות אשר להן משמעות לגבי העתירה איננו ראוי לכך שבית המשפט יושיט לו סعد". דבריו של נשיא שגור המכונין לפניהו בגב"ץ יפים גם כאשר מזובר בפניית העותרים לבית המשפט לעניינים מנהליים."

132. טענות העותרים בעתירה דין נגעות בחוסר תום לב וניקיון כפויים מסווג. התמונה המצטנרת למקרא העתירה הינה כי ילדי העותרים מורחקים מעין-כל אל מסגרת חינוכית "עכבה", חסורה ומונחת אשר בה הם אינם מקבלים חינוך ראוי, וכי ננטשו למעשה על ידי משרד החינוך ועל ידי הרשות המקומית.

דא עקא, התמונה שמצויגים העותרים הינה שגوية, שלא לומר מטעה במכוון.

133. כך למשל, העותרים מצרפים לעתירותם באופן מכוון תמונות מטעה (נספח ע' 2 לעתירה) המתימרות להציג את המסגרת החינוכית ב"ענף אילות" כמבנה בלתי ראוי לתכליתו, חורבה ממש, שעלה שמדובר במעשה במבנה המשמש מסגרת חינוכית מטופחת, נקייה, מסודרת וחמה.

134. על מנת לקבל תמונה אמיתית של בית הספר מופנה בית המשפט הנכבד לתחירו של מר ישראל נהרי המצורף לעתירה זו וכן לתמונות המצוירות לתחירו. יזכיר כי תמונות אלה צולמו ללא כל תיאום או התרעה מוקדמת עם הנוגעים בדבר ומספיק מבטחוף בהן כדי להבין עד כמה טענות העותרים מקומות וחוויות כל-שהור. מדובר בבית ספר נקי ומטופח - הقيdotim והחצר. הقيdotot נקיות, ממוגנות ומאזוריות בכיסאות ושולחות תקין, בתאורה טובת ובמספר סוגים שלلوحות. בכיתות הנמוכות אף יעטרו את הקירות בזכורי התלמידים על מנת להעניק להם תחושה מוכרת ידידותית וחמה. השירותים נקיים ותקנים, במשרד יש אבזור מתකדם כגון מכונות צילום, מדפסת, סורק, מחשב וכו'. מшибה 1 דואגת לתחזוקת המקום בשיתוף פעולה עם קיבוץ אילות לא כל דופי ובמיסירות. התמונות המגמות שהציגו העותרים אינן מתארות את המצב לאשרו וועלות כדי הטעיה של ממש.

135. כך גם נמנעים העותרים מגלות בעתיותם עובדות רבות, חשובות ומהותיון, אשר יש בהן כדי להשליך על ההכרעה בעירה. כך למשל, העותרים אינם מציניטים כי המסדרת החינוכית ב"נוֹף אַילוֹת" הינה מסגרת שהוקמה בתחום "נוֹף אַילוֹת" (המכונה גם "כפר הסודוני") שבו חיים וגורים כ-300 מסתננים מודרונים טווין. המסדרת החינוכית שהוקמה עבורה בסמוך לכפר הנופש, בו מרכזות הקהילה הסודונית, וזאת בין היתר על מנת שהילדים ילמדו בסביבה מוכרת ותומכת.
136. העותרים מטעירים מעיני בית המשפט הנכבד את העובדה שבית הספר "נוֹף אַילוֹת" הוא שרווכש את ספרי הלימוד ונושא בנטול אגרות החינוך השנתית וטוענים טענות סרק של הפליה לרעה. ישאל השואל: אם בבתי הספר האחרים הרוי הילדים הם שנושאים בנטול זה, כיצד ניתן לטען שילדי העותרים הם שמופלים לרעה!!
137. עוד טוענים העותרים כי המוראות ב"נוֹף אַילוֹת" אינם מוסמכות. גם טוענה זו הינה שגואה כפי שפורסם לעיל שכן שתיים מבין ארבע המורות בבית הספר הן מורות מוסמכות. המורות שאינן בעלות תעודה הוראה הינן בעלות ניסיון רב ועשויות מעלה ומעבר למן קידום החינוכי, הרגשי, האישי והקובוצתי של הילדים הלומדים ב"נוֹף אַילוֹת", ומזכירות מלאה בשלבי הסמכה.
138. טענות העותרים בדבר הזנחה וניכור של ילדי העותרים הין חשות-בסיס וטוב היה עשוים העותרים אילו נמנעו מההעלות טענות מקומות אחרות כאלה, שיש בהן רק כדי לרפאות את ידיהם של כל מי ש滿מilia עושים כבר כמו טוב יכולות לעננים.
- כן נמנעים העותרים מלצעין כי גם בבתי הספר בעיר אילת מלמדות מורות שאינן בעלות תעודה הוראה. הדבר אינו נובע מהפליה כי אם מחסור אמיתי במורים בעיר אילת.
139. העותרים מטעירים מבית המשפט את העובדה כי ניסיון אינטגרציה בבית הספר האזרחי בקבוץ אילו נכשלו כישלון חרוץ והשאירו לילדים מקרוב קהילת המסתננים מסודן שהיו מעורבים בהליך זה צללות ואכזבות. בכך העותרים מנסים להציג לבתי המשפט הנכבד תמונה שנגואה כאלו אין כל בעיה בשילוב ילדי המסתננים מסודן בבתי הספר הקיימים באילת ובהת前途ם בחברה. הם אינם טורחים לפרט לבתי המשפט הנכבד את קשיי הקליטה של ילדים המסתננים מסודן והשתלבות שלהם בחברה הישראלית, ועל הקושי של הילדים הללו להשתלב במסגרות החינוכיות הקיימות.
140. העותרים מליינים על תכני הלימוד ו"aicoot ha-chinuk" ב"נוֹף אַילוֹת" אך אינם טורחים לציין כי העיר אילת, ככל רשות מקומית אחרת, אינה אחראית כלל לקביעת תוכני הלימוד ואף אינה מעורבת בקביעתם. מדובר בתפקיד המשורר משרד החינוך בלבד ולראשות המקומית אין בתכניות אלה כל מעורבות.
- עוד טוענים העותרים כי "אין זכר לשירותי רוחה כלשהם" בכל הנוגע לילדים המסתננים מסודן הלומדים ב"נוֹף אַילוֹת". אלא מי, ילדי "נוֹף אַילוֹת" דזוקא מקבלים שירותים רוחה ועיריות אילות עשו מהמציאות אדרירים (הן מבחינה כספית, הן מבחינת כוח אדם) לפי כוחה, יכולותיה, כוח האדם העומד לרשותה ותקציבה, כדיילדים אלו יקבלו שירותים רוחה זמינים וטובים, במיוחד הילדים המוגדרים "ילדים בסיכון". אם אין השירותים הללו נותאים-חן בעיני העותרים, משיבת 1 מצירעה על כן, אך היא לא תוכל לצערה להעניק להם שירותים נוספים או מורים מלאה, מחמת חסרון כוח-אדם וחסרון-כיס.
- הנה כי כן, הסתתרת עובדות מהותיות אלה שצינו לעיל בקיצרת-האומר, גורמת להטעה מכונת של בית-המשפט הנכבד ומוגילה לעיוות תמונות המציאות בכללותה. אל לו לבתי המשפט הנכבד להושיט יד לעותרים אלה אשר הינם נודרי ניקון כפים וחסרי תום לב.
- ז. סוף דבר**
143. עיתוי אומלל בחרו להם העותרים להגשתה של עתירה מנהלית זו: החברה בישראל סוערת געשית כולה בשל מצוקות כלכליות פנימיות, הארץ יכולה מהאהחברתית תומסת, ורחובות ערי ישראל מוצפים אזהלים, מצעדים ושביתות. מהאת אזרח המדינה ושועטים על קשיי המלחיה ותלאותיה עולה ירושלים בעוז ומתזפקת על דלותות משרדיה הממשלה. שעה לא-קלה זו בחרה לה הקליניקה לזכויות פליטים בפקולטה למשפטים של אוניברסיטת תל-אביב, הפעלתם בשם העותרים ולמען רוחותם, לבוא בטראוניה בוטה, מנוסחת בלשון משタルחת, צינית ובוטה, כלפי המשיבים, עיקר – המשיבה 1, שהיא רשות מקומית קטנה וחלשה מבחינה כלכלית, המתמודדת באופן נואש על חייה הכלכליים, על שאינה עושה די, לטעמה, להנחלת ערכי השוויון במערכות החינוך שלה, ועל שהיא מפלגה כביכול את ידי המסתננים מסודן, אורחותם בלתי-קוראים במדינה וביר אילת, שהבריחו את גבולות המדינה והתנהלו להם בתחום המשיבה 1, מטעמים

גזעניים ממש, איננה קולעת אותו במערכת החינוך העירונית הרגילה ונוהגת כלפיهم סגנוגציה בלוני-ראוייה, לדעתה.

144. אולם אין בעירה זו כל ממש: מבחינה עובדתית - בכל הנוגע לעובדות המשמשות בסיס לטעון המשפטי, תיאור העובדות המובא בעירה רחוק מרבה-הצער מן האמת, ולא נזהר כאן על פירוט העובדות כחוויותן.

מכל הבחינות המשפטיות והיעינויות מושלת עירה זו בסיס אלמנטاري, ונביא להלן שוב בתמצית אוות עיקרי הדברים:

- העותרים הם מסתננים בלתי-חוקיים מסודן (מדינה עונית) אשר הביאו את הגבול לישראל ונכנסו לתמונה בתרמית ובתבונה. הם אינם זכאים למעמד של "פליטים" בישראל ועומדים כנגד צוות הרחקה בישראל. הסיבה היחידה לאי ביצועם הזמני של צוות ההרחקה כלפים הוא רישיון זמני לישיבת ביקור שהעניק להם ככל הנראה וכונטן משרד הפנים לעיכוב סילוקם מארץ, כחלופה למעטם;
- היעד לשתייתם של העותרים בישראל הוא רצונם להטיב את מצבם הכלכלי, ובמקרים מסוימים (שלא הוכח) מצוקה אחרת בארץ מוצאם, מכל מקום אין שהייתם של העותרים בישראל מכונת להביאו בסופו של דבר להתקשרותם, קליטתם בישראל, התאקלמותם או התערותם בארץ בך דרך שהיא;
- שהיותם של העותרים בישראל היא מעצם טيبة שהות קצרה ותשתיים כשיבשו התנאים להשבתם הרצוני או הcapeיה של העותרים לארץ;
- ספק אם ילדי העותרים זכאים לקבל שירות חינוך בישראל, הוראות החוקים הרלוונטיים עוסקות בזכויותיהם של ילדי ישראל, אזרחיה ותושביה, לקבלת חינוך. זכות זו הורחבה בפסקה גם לילדי "עובדים זרים", שהעותרים אינם נמנים עליהם;
- זכותם הנטענת של ילדי מסתננים סודניים לקבל שירות חינוך במתקיין הכליאה שלהם לא הוכרה בפסקה;
- גם זכותם הנטענת של מסתננים סודניים לעבוד בישראל נדחתה על ידי בית המשפט העליון בחבלתו מראשית שנה זו;
- אף אם נאמר כי ילדי העותרים זכאים לקבל שירות חינוך, מכל מקום אין לילדי העותרים כל זכות שהיא לتابع שירות חינוך ברמה מסוימת או שילוב האינטגרטיני במערכות החינוך המקומיות;
- פורי השפה, התרבות והתרבות האקדמיים בין ילדי העותרים לבין ילדי ישראל הם פערים עצומים שאינם ניתנים לגירוש ברוב המקרים, והם אינם אפשרים שילוב אמיתי של ילדי העותרים במסגרות החינוכיות הקיימות בעיר אילת, ומהיבטים יצירות ממשלה חינוכית נפרדת, תומכת ומקדמת עבור ילדי העותרים, לפי צרכיהם ויכולותיהם;
- לא ניתן לקיים שיח של זכויות על הזכות לשווון שעלה שה毫不犹豫 המתבקש הוא בין שונים ולא בין שווים;
- בפועל זוכים ילדי העותרים לשירותי חינוך טובים, מסורים ורואים, הולמים את צרכיהם ואת יכולותיהם, בבית הספר "נוֹף אילות";
- מכל מקום, המשיבה 1 איננה יכולה להעמיד לילדיו העותרים שירות חינוך אחרים ואין עליה חובה ואין גם היגיון לتابع ממנה לשלבם באופן אינטגרטיבי במערכות החינוך העירונית, הן מטעמים הנעוצים בטובות ילדי העותרים, צרכיהם וMbpsותיהם, הן מטעמים הנובעים מאופיה של מערכת החינוך באילת ומיכולתה ניהולו, הכספיות והכיצויות המוגבלות של משיבה 1;

• אפילו יכולה המשיבה 1 לשלב את ילדי העותרים באופן אינטגרטיבי במערכת החינוך שלה, והיא כזו איננה משרתת את צרכיהם, יכלהותם ותנאייהם והיותה מזיקה להם יותר משהייתה מועילה, ואילו מערכת החינוך של המשיבה 1 לא הייתה עומדת בנפל זהה וילדיה העיר אילת היו נפגעים פגיעה של ממש;

• לא עיקרון השווון הוא שעומד בבסיס עתירה זו, כי אם רצונם של העותרים לכפות את עצם על מדינת ישראל ועל המשיבה 1, לתבוע זכות שהם אינם ראויים לה הטענו בחברה הישראלית, וליצור מצב אשר יקשה על המדינה ורשותותיה להשב אוטם, וכל זאת באיצטלא כזאת ומעלייה של הפליה וגזענות;

• אל לו לבית המשפט להיתפס לטיעון הדמוגוי ואל לו לחתה יד להתנגדותם של העותרים ויוזמי עתירה זו.

145. **לסיכום** – נדמה כי עתירה זו מותחת את גבולות הזכויות הנטענות של העותרים אל מעבר לגבולות הטעם הטוב עד כדי יצירת עול של ממש לשיח הזכויות בכללותו, ולשמה הטוב של המשיבה 1 וצרפתיה. העותרים הם בני מדינה עוינית, אורחות לא-קרואים בארץנו, אשר כפו את נוכחותם כאן על מדינת ישראל לצרכי פרנסתם. חסד עשו עם מוסדות השלטון אשר הסכימו לארחם בארץ עד בירור מצבם או עד יעבור זעם בארץ, וככבו את הרוחקתם מישראל לתקופה קצרה. חסד גדול עוד יותר עשתה עם המשיבה 1 אשר מקורותיה הדלים, הקציבה כספים ומשאבים והעניקה לעותרים ולידייהם שירותים חינוך באמצעות בית-הספר "נון אילות", אשר אński צוותו לא חסכו מכוחם, מרצו ורצונם הטוב והעניקו לילדים העותרים מהמייבש שביכולתם.

כפיות הטובה של העותרים על כל החסד שהורעף עליהם ודרישותיהם התובעניות והחצופות – מעידים בעיקר על העותרים עצמם ועל מי שהנחו אותם בהגשת עתירה זו.

146. לתגובה זו מצורף תצהירו של ד"ר דורי גניאל, משנה למנכ"ל עיריית אילת, וראש מנהל שח"ק (שירותים חברתיים ורווחה, חינוך ספורט וקדמי, קהילה) לתמיכת העובדות הכלולות בה.

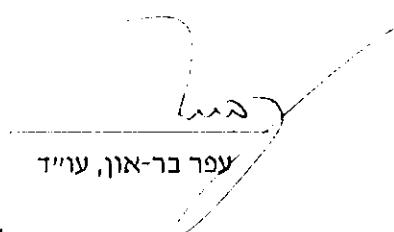
147. כמו כן נתמכת תגובה זו בתצהירו של מר ישראל נתרי, מנהל בית-הספר "נון אילות".

لتגובה זו מצורפת גם חוות-דעת מומחה מטעם פרופ' וות גביזון, כלת פרס ישראל לשנת תשע"א בתחום חקר המשפט, אשר בראש הקדרה לזכויות אדם על-שם השופט חיים כהן בפקולטה למשפטים באוניברסיטה העברית; עיקר מומחיותה של פרופ' גביזון הוא בחקר סוגיות מרכזיות של המשפט החוקתי בישראל, סוגיות של עיצוב זהותה של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית, וחקור זכויות אדם ואזרח ובכללן זכויות הפרטיות, חופש הביטוי והזכות לשוויון.

148. בית המשפט הנכבד מתבקש לדוחות עתירה זו ולהשיט על העותרים הוצאות תגובה זו.

ליתל בר-שלום, עורך דין
ליטל בר-שלום עורך דין

עפר בר-און, עורך דין
עפר בר-און עורך דין

1 אוגוסט, 2011

שביט בר-און גלאון צין יגור ושות', עורך דין

ב"כ המשיבה 1

שם הנושא	מספר נספח
מסלול הברחת אמצעי לחימה מאיראן דרך סודן לעזה מתוך פרסום רשמי באתר של השירות הביטחוני הכללי ממאי 2011	א
העתק מכתבו של רס"ן יובל יצחק (אשר איינו נשא תאריך)	ב
העתק מהודעת משרד החוץ בדבר קיום יחסים דיפלומטיים עם מדינת דרום סודן, מתוך אתר משרד החוץ	ג
העתק פרוטוקול ישיבה בנושא <i>'מסגרות חינוכיות לילדי הסודים באילת ובħ胞 אילות לשנה"ל תש"ע'</i> מיום 29.3.2009 וכן העתק מכתבים שנשלחו ע"י הגבי אורון לגבי בlots	ד